ପ୍ରତିଷ୍ଠା-ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା-ଗାୟତ୍ରୀ-
ଉଷ୍ଣିଗ୍ଛନ୍ଦସାଂ ଉଦାହରଣାନି

ଏ କଥା ପ୍ରଥମେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରି ଦିଏ କି ଏଠାରେ ସମସ୍ତ ବାର୍ଣ୍ଣିକ ଗାୟତ୍ରୀ ଓ ବାର୍ଣ୍ଣିକ ଉଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦର ହିଁ ଉଦାହରଣ ଦିଆ ଯାଇଛି । ବାର୍ଣ୍ଣିକ ଓ ମାତ୍ରିକ - ଏ ଉଭୟ ପ୍ରକାର ଛନ୍ଦ ଲୌକିକ ଶ୍ରେଣୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଏହାକୁ ବେଦିକ ଗାୟତ୍ରୀ ବା ବୈଦିକ ଇଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦ ବୋଲି ପାଠକଙ୍କ ମନରେ ଭ୍ରମ ନ ହେଉ ।

ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ଯେ ବୈଦିକ ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକ ବେଦ ବାହାରେ କୁତ୍ରାପି ଲେଖା ଯାଇ ଥିବାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଆମ ଇତିହାସରେ ନାହିଁ । ଏ ପରି କି ଆଦିକବି ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ରାମାୟଣରେ ମଧ୍ୟ ଲୌକିକ ଛନ୍ଦଗୁଡିକ ହିଁ ପ୍ରଯୁକ୍ତ । ସେ ଆଦିକବିଙ୍କଠୁ ଏ ଯାଏ ଭାରତର କବିଗଣ ବୈଦିକ ଛନ୍ଦରେ କିଛି ଲେଖି ନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ ଛନ୍ଦ ଲିଖନର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ବୈଦିକ ଛନ୍ଦର ଚର୍ଚ୍ଚା ଏଠାରେ କରୁ ନାହିଁ

ତେଣୁ ଏଠାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା ଗାୟତ୍ରୀ ଓଉଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦ ସମସ୍ତର କେବଳ ଲଘୁ ଓ ଗୁରୁ ବର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରୟୋଗ ହିଁ ଉଦାହରଣହର ଯୋଗେ ଦର୍ଶେଇ ଦେଇଛି ।

ଇତି । ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠାସୁପ୍ରତିଷ୍ଠାଗାୟତ୍ରୀଉଷ୍ଣିଗ୍‌ଛନ୍ଦସାଂ ଉଦାହରଣାନି

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଛନ୍ଦାଂସି

====================
111-1 ଛନ୍ଦ: ହରି
ନ କର ତୁ ଅହରହ ମିଛ ଗପ ଶହ ଶହ । 1
ମୁଖ ଧୁଅ ବହି ଧର ଉଠୁଅଛି ଦିନକର । 2
====================
111-2 ଛନ୍ଦ: ସତୀ
ସରୁ ଥରେ ବହି ପଢା ଜଳଖିଆ ହବ ବଢା ।3
ସରି ଗଲେ ସବୁ ଖିଆ ଶଗଡଟା ହବ ଠିଆ ।4
====================
112-1 ଛନ୍ଦ: ପୁଞ୍ଜ
ନ କଲେ ତୁ ବହି ପାଠ ଦିବି ଦେବ କଷି ଛାଟ । 05
ମନ ଦେଇ ପଢି ଚାଲ ପିଠିରେ ନ ପଡୁ ତାଳ । 6
====================
112-2 ଛନ୍ଦ: ଦେବୀ
ଛୁଟି ହେଲେ କର ଖେଳା ରବିବାରେ ଦୁଇବେଳା । 07
ପଢିବାରେ କିଛି ହେଳା ଯଦି ହେଲା ଯିବ ଭେଳା।08
====================
121-1 ଛନ୍ଦ: ଧର (ନାମାନ୍ତର: ହରା)
କଥା ଯଦି ନ ମାନିବ ମିଠା ଫଳ କି ଆସିବ । 09
ଦିନେ ବଡ ତୁମେ ହବ ପଢା ଫଳ ନିଜେ ନବ । 10
====================
121-2 ଛନ୍ଦ: ସୁଧୀ
ସୁନା ପିଲା ହୁଏ ଯିଏ ପଢା ସଦା କରେ ଯିଏ ।11
ନ ଆସିଲେ ପଚାରିକା ବୁଝେ କରେ ମନେରଖା ।12
====================
122-1 ଛନ୍ଦ: ଉଷା
ଛୁଆବେଳୁ ଜଣେ କେହି ପଢା ଛାଡି ଭଲେ ନାହିଁ ।13
ସଦା ତେଣୁ ମନେ ଥାଉ ବିନା ପାଠ ସୁନା ନୋହୁ ।14
====================
122-2 ଛନ୍ଦ: କ୍ରୀଡା
ପଢା ମଧ୍ୟେ କ୍ଷଣେ ହେଲେ ନ ଧାଏଁ ସେ ଜମା ଖେଳେ ।15
ସିଏ ନିଶ୍ଚେ ଧରା ଧାମେ ଗଣା ଯାଏ ସସମ୍ମାନେ ।16
====================
211-1 ଛନ୍ଦ: ନିଶି
ଯେଉଁ ଦିନ ହେବୁ ବଡ ଦେଖିବୁ ତୁ ଘୂର୍ଣ୍ଣି ଝଡ । 17
ଜୀବନର ଯେ କଷଣ ପାଠ ଥିବ ସାଥିଜନ । 18
====================
211-2 ଛନ୍ଦ: କଳା
ଗାଳି କରେ ତୋ ହିତରେ ଯା ମୁ କହେ ତୋ ହିତରେ ।19
ତୋ ସୁଖରେ ଭାରି ସୁଖେ ନେବି ସତେ ଜାକି ବୁକେ ।20
====================

212-1 ଛନ୍ଦ: ଧାରୀ

ଏହି ବିଶ୍ୱ କର୍ମ ଭୂଇଁ କର୍ମଠାରୁ ଧର୍ମ ନାହିଁ । 21
କର୍ମ ଲାଗି ପାଠ ମାତ୍ର, ତେଣୁ ହେବୁ ଯୋଗ୍ୟଛାତ୍ର ।22

====================

212-2 ଛନ୍ଦ: ରଙ୍ଗୀ

ପୁତ୍ର କେବେ ସାଙ୍ଗ ମେଳେ ଖେଳ ନା ରେ ପାଠବେଳେ ।23
ଖେଳ ଯେତେ ପାଠ ଶେଷେ ଖ୍ୟାତନାମା ହେବ ଦେଶେ ।24

====================

221-1 ଛନ୍ଦ: କୃଷ୍ଣା

ଯେବେ ଯିବ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠେ ରଖ ବାପା ଲୟ ।25
ଖାତା ଧରି ଲେଖା କରବାଗେଇକି ହସ୍ତାକ୍ଷର । 26

====================

221-2 ଛନ୍ଦ: ଧୂର

କେବେ ବି ତୋ ବିଦ୍ୟାଳୟେ ଯା ନା ତୁହି କାହାଭୟେ ।27
ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଶେ ପାଠେ ଥିଲେ ବିଦ୍ୟା ହୁଏ ନିଷ୍ଠେ ଭଲେ ।28

====================

222-1 ଛନ୍ଦ: ଧାର

ଭୂଗୋଳେ ବି ସାହିତ୍ୟେ ବି ଐତିହ୍ୟେ ବି ସଦ୍ଛନ୍ଦେ ବି ।29
ହୀନା ନାହିଁ ବିଦ୍ୟା କେହି ବିଦ୍ୟା ଘେନ ନାଷ୍ଠା ଦେଇ ।30

====================

222-2 ଛନ୍ଦ: କନ୍ୟା

ଯାଏ ନା ଯେ କେବେ ଚୌର୍ଯ୍ୟେ ଭାଜେନାତା ନାନାକାର୍ଯ୍ୟେ।31
ସେହି ଶ୍ରେଷ୍ଠା ସେ ଶ୍ରୀ ବିଦ୍ୟା କାଳେକାଳେ ଯାହା ବନ୍ଦ୍ୟା ।32

====================

ଇତି ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବାଣୀପୁତ୍ରେନ ଉଦାହୃତଂ ଦିବ୍ୟପ୍ରତିଷ୍ଠା ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତଂ ଛନ୍ଦଷୋଡଶକଂ ସମାପ୍ତମ୍

ବାଣୀପୁତ୍ର 202302131313

.

ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା ଛନ୍ଦାଂସି

====================

111••11 ଛନ୍ଦ: ଯମ (ହଳି)

ସରିତ ଜଳ ଅଥଳ ତଳ
ନ ଛୁଅଁ ଶିଶୁ ଘରକୁ ଚଳ । 01

====================

111-12 ଛନ୍ଦ: କରତା (ସୁଲୂ)

ଭସିତ ତଳେ ଅନଳ ଜଳେ
ରକତ ଝରା ତପତ ଖରା । 02

111-21 ଛନ୍ଦ: ପାଂଶୁ

ବହୁତ ପାଠ ପଢ଼ ତୁ ଚାଟ
ଅଳପ ପାଠ ରଜକ ଘାଟ । 03
====================
111-22 ଛନ୍ଦ: କଳଳି

ମରଣ କାଳେ ମରମ ଜାଳେ
ଖଳର ମାଥେ କପଟ ଚାଲେ । 04
====================
112-11 ଛନ୍ଦ: ନାୟକ (ଜନ୍ତୁ)

ଅତି ଆଦର କଲି ମାତର
ଅବୁଝା ନର ରହିଲା ପର । 05
====================
112-12 ଛନ୍ଦ: ରତି (ପ୍ରିୟା)

ସରମୀ ଲତା କହିଲା କଥା
ରହିଲା ଅଧା ଶୁଭ ବାରତା ।
ମିଳିଲେ ଥରେ ଗିରିକନ୍ଦରେ
ଅତି ଆଦରେ ଯିବି ତା ଘରେ ।06
====================
112-21 ଛନ୍ଦ: ପାଳି

ରଜନୀ ବାସି ସଦନେ ଆସି
କହିଲା କିଏ ମଧୁ ସମ୍ଭାଷି ।
ଅଧୁରା ପ୍ରେମ ରହିଲା ମୋର
କହ ଏ ପାଖ ବଗିଚା ତୋର ।
ବଗିଚାରେ ତୁ କଳିକା ଏକ
ତୁହି ମୋ ପ୍ରେମ- କବିତା ଟେକ । 07
====================
112-22 ଛନ୍ଦ: ପ୍ରଗୁଣ

ରଜନୀ ନାଶେ ସହସା ଆସେ
ସହସା ଯାଏ ଅଜଣା ବାସେ । 08
କଳସୀ କାଖେ ଅଳସୀ କନ୍ୟା
ମୁଖ ତା ଚାଖେ ସରସୀ ଧନ୍ୟା । 08
====================
121-11 ଛନ୍ଦ: କ୍ଷୁପ

ହୁତାଶ ପର ବତାସ ଖର
ଅଧୀର ଅତି ନଦୀର ଝର । 09
====================

କବିତା ବିଶାଳ ସିନ୍ଧୁ ଅଧୀର ପୋତ

====================

121-12 ଛନ୍ଦ: ଶିଳା

ପଦାର ଚଳେ *ଅଜାତ ଜଳେ*

ସଦା ଚହଲେ *ବତାସ ବଳେ / 10*

ପଦାର= ନୌକା;

====================

121-21 ଛନ୍ଦ: ବାର୍ଦ୍ଧି

ଅଗାଧ ମୀର *ବତାସ ଧୀର*

ଅଜାତ ନୀର *ହତାଶ ବୀର /11*

ମୀର= ସମୁଦ୍ର; ଧୀର= ସବଳ;

====================

121-22 ଛନ୍ଦ: ଯଶୋଦା (କଣ୍ଠୀ)

ଅଦମ୍ୟ ରାତ୍ରୀ, *ଉଦାତ୍ତ ଗୀତେ*

ଅବଶ୍ୟ ଯାତ୍ରୀ *ଉଦାସ ଚିତ୍ତେ / 12*

ଅବଶ୍ୟ= ଅନିୟନ୍ତ୍ରିତ;

Lalatendu Kabi

====================

I

122-11 ଛନ୍ଦ: ବରୀୟ

କିଏ ଆସିଲ *ନିଦେ ଭାଷିଲ*

ଉଦାସେ ମନ *କୁଆଡେ ଗଲ / 13*

====================

122-12 ଛନ୍ଦ: ନରୀ

ଅକସ୍ମାତ୍ କଥା କଲେ ସେ ବ୍ୟଥା

ଦିଏ କା ହୃଦେ ଅନିଚ୍ଛାକୃତା । 14

====================

122-21 ଛନ୍ଦ: ଭୂ

ଅନଙ୍ଗେ ମେଘ ଧରନ୍ତେ ବେଗ

ତଡାଗେ ସ୍ୱାଙ୍ଗ ବଢାଏ ବେଙ୍ଗ । 15

====================

122-22 ଛନ୍ଦ: ନାଳୀ

କି ଯାଏ ଆସେ କିଏ ତା ପାଶେ

ତମୋମ୍ବୁ ତ୍ରାସେ ରହନ୍ତା ମାସେ । 16

====================

211-11 ଛନ୍ଦ: କ୍ଷୁତ୍

ଆସର ସରୁ ଆସିବୁ ଘରୁ

ମାଟି କୁଦରୁ କାଟିବୁ ତରୁ । 17

211-12 ଛନ୍ଦ: ମଣ୍ଡଳ

ଆବର ନିଶା ଗ୍ରାସିବ ଦିଶା
ହେବ ବିଦିଶା ଆସ୍ରବ ମିଶା । 18

====================

211-21 ଛନ୍ଦ: ବିଡ୍

ନିର୍ଦ୍ଧନ କୋଟି- ଭିକ୍ଷୁର ଦେଶ
ଭୂପର ଭବ୍ୟ କର୍ବୁର ବେଶ । 19

====================

211-22 ଛନ୍ଦ: ପଙ୍କ୍ତି (ଅକ୍ଷରପଙ୍କ୍ତି, ହଂସ)

ଅର୍ବୁଦ ଦେଶେ ମନ୍ଦିର ପାଶେ
ଭିକ୍ଷୁକ ବେଶେ ପେଟ ସକାଶେ । 20

====================

212-11 ଛନ୍ଦ: କଳ୍କି

ଏକି ଦୁଃସହ ବାରତା କହ
କେହି ତାଙ୍କର ପାଖରେ ରହ । 21

====================

212-12 ଛନ୍ଦ: ବୈନସ

ପୁଷ୍ପ ମଞ୍ଜରୀ ଚୁମ୍ବି ଚଞ୍ଚରୀ
ଲଙ୍ଘିଲା ଖରା ବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ନିର୍ଝରୀ । 22

====================

212-21 ଛନ୍ଦ: ହ୍ରୀ

ପୂର୍ବରେ ଚନ୍ଦ୍ର ପଶ୍ଚିମେ ସୂର୍ଯ୍ୟ
ବାଜିଲା ମନ୍ଦ୍ର କମ୍ପନେ ତୂର୍ଯ୍ୟ । 23

====================

212-22 ଛନ୍ଦ: ସୁରଣୀ

ପଲ୍ଲିକାବାଳା ମଲ୍ଲିକାମାଳା
ପିନ୍ଧି ଦେଖେ ତା ଗଲ୍ଲକେ ଜ୍ୱାଳା । 24

====================

221-11 ଛନ୍ଦ: ଛିଦ୍ର

ଏ ଦେଶ ନର ଚିନ୍ତା ନ କର
ଏ ପ୍ରେମ ଝର ହେବ ପ୍ରଖର ।25

====================

221-12 ଛନ୍ଦ: କର୍ଣ୍ଣିକା

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରସା ଏ ମନ୍ତ ଦଶା
ଭୋଗେ ବିକଳେ ଏ ଲୋକହସା । 26

====================

221-21 ଛନ୍ଦ: କିଞ୍ଜଳ୍କୀ

ରାଜାର ଶସ୍ତ୍ର ଏକ୍ୟ ପ୍ରଜାଙ୍କ
ଲୋକେ ବିଭେଦ ରାଜ୍ୟେ କଳଙ୍କ । 27
====================
221-22 ଛନ୍ଦ: ହାରୀ (ଲୋଳ, ସହା)

ଯେ ଭୂପ ତୋଷେ ଲୋକଙ୍କୁ ହର୍ଷେ
ଲୋକେ ହିଁ ଖଣ୍ଡା ରାଜାର ହସ୍ତେ । 28
====================
222-11 ଛନ୍ଦ: ମାଳୀନ
ଜିହ୍ୱାରେ ମଧୁ ସ୍ୱାନ୍ତେ ସଙ୍ଗର
ବର୍ଜ୍ୟାତ୍ମା ମିତ ନିଶ୍ଚେ ସତ୍ୱର । 29
====================
222-12 ଛନ୍ଦ: ହାସିକା

ଆଗାମୀ ଦିନେ ହେମନ୍ତେ ଥରେ
ତୀର୍ଥାର୍ଥେ ଯିବା ସ୍ନାନେ ପୁଷ୍କରେ । 30
====================
222-21 ଛନ୍ଦ: କୁମ୍ଭାରି

ଏ ଯଜ୍ଞେ ବୃଷ୍ଟି ସେ ଯଜ୍ଞେ କୃଷ୍ଟି
ଜନ୍ମାଏ ଦୃଷ୍ଟି ଯଜ୍ଞେ ସଂସୃଷ୍ଟି । 31
====================
222-22 ଛନ୍ଦ: ସମ୍ମୋହା
(ସମ୍ମୋହାସିର, ବିଳା)
ବିଶ୍ୱାତ୍ମା ଦେଖେ ସାରା ଏ ବିଶ୍ୱେ
କେମନ୍ତେ ଦୈନ୍ୟେ ହୀନତ୍ୱେ ନିଃସ୍ୱେ । 32
====================
ବାଣୀପୁତ୍ରକୃତାନି _ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା_ ଛନ୍ଦସଃ
ଉଦାହହରଣାନି 202302170909

ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦାଂସି

====================
ଛନ୍ଦ: ଉପବଳୀ 06/64 111/111

ରହ ତୁ କୁମର ଉଚ୍ଛୁର ନ କର
ଦିଶିବ ସୁତର ଯତନରୁ ଘର ।
====================

ଛନ୍ଦ: ସରି 06/32 111/112

ମଧୁର ବଚନେ ମୃଦୁଳ ପବନେ
ବିତୁ ସୁରଜନୀ ଫୁଲ ଉପବନେ ।

====================
ଛନ୍ଦ: ପୁଟମାର୍ଦ୍ଧି 06/48 111/121

ଉଧ୍ୱରଥ ପୁତ୍ର ଉପଗତ ମିତ୍ର
ରଚିଅଛି ସକ୍ତ ପ୍ରିୟଜନ ଚିତ୍ର ।

====================
ଛନ୍ଦ: ଶଶିବଦନା 06/16 111/122
(ନାମାନ୍ତର: ତତୁରଂସା, ଚଣ୍ଡରସା, ଚତୁର୍ବର୍ଣ୍ଣା)

ସୁରଭିତ ପୁଷ୍ପେ ମତି ଅନୁରୂପେ
ଭଜିବି ମୁଁ ଚିତ୍ତେ ପ୍ରମିତକ ବିତ୍ତେ ।

परममुदारं विपिनविहारम् ।
भज प्रतिपालं व्रजपतिबालम् ॥

====================
ଛନ୍ଦ: ଅୟମିତ 06/56 111/211

ପ୍ରଭୁ ଦୟାମୟ ଦିଅ ବରାଭୟ
କରଣ ଆଶୟ ରହୁ ଅନାମୟ ।

====================
ଛନ୍ଦ: ନିରସିକା 06/24 111/212

ଶର ପରେ ମଥା ତନୁ ଥିଲା ତଥା
ମରଣ ଦର୍ଶନେ କୁରୁବରେ ବ୍ୟଥା ।

====================
ଛନ୍ଦ: ଅନିଭୃତ 06/40 111/221

ଗହନ କାନ୍ତାର ପବନ ସଞ୍ଚାର
ହରି ନିଏ ଚିତ୍ତ ହୃଦୟ କାସାର ।

====================
ଛନ୍ଦ: ଗୁଣବତୀ 06/8 111/222

ଅଖିଳ ଏ ଦେଶେ ମଣ୍ଡନ ସନ୍ଦେଶେ
କରୁଛି କେ ହିଂସା ଗୁପତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶେ ।

====================
ଛନ୍ଦ: ବିସସୀ 06/60 112/111

ଉଡିଲା ପଥର ବୁଡିଲା ପତର
ଖସିଲା ଅଚଳୁ ମୁକୁତା ନିକର ।

====================

ଛନ୍ଦ: ତିଳକା 06/28 112/112

ଅଜଣା ପୁଲକେ ଅଶୁଣା ସ୍ତବନେ
ହସିଲା ବସୁଧା ସହସା ସ୍ୱପନେ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ମଧୁମାରକ 06/44 112/121

ଯମୁନାର ତୀର ଅଫୁଟା କଦମ୍ବ
ଦିଶିଲା ପ୍ରିୟତ୍ୱ ମରିବାର ବିମ୍ବ ।

====================

ଛନ୍ଦ: କମନୀ 06/12 112/122

ରଣବୈଜୟନ୍ତୀ

ନ ଥିଲା ଜିଗୀଷା ନ ଥିଲା ଜିଘାଂସା
କୁରୁବୃଦ୍ଧ ନେତ୍ରେ ଶରବିଦ୍ଧଭାଷା ।1

ନିଜ ନେତ୍ର ଆଗେ ଅସୁ ଶେଷ କାଳେ (ଅସୁ= ଆୟୁ)
କୁଳନାଶଦୃଶ୍ୟେ ଅବସନ୍ନ ଭାଳେ ।2

କୁଳବୃଦ୍ଧ ଭାଳେ କି ଥିଲା କି ହେଲା
ମର୍ମଭେଦି ଯାଏ ଅପସାର ବେଳା ।3 (ଅପସାର= ବିଦା)

କି ଥିଲା ବିଘାତେ ଫଳିବାର ଆଶା (ବିଘାତ= ଯୁଦ୍ଧ)
ନରରକ୍ତପାତେ ଭୁବନେ କି ଶଂସା ।4 (ଶଂସା=ପ୍ରଶଂସା)

ଝରି ରକ୍ତଗଙ୍ଗା ଭିଜିଲା ଧରିତ୍ରୀ
ଫଳ ନେତ୍ର ଅଗ୍ରେ ଘନ ଘୋର ରାତ୍ରୀ । 5

ବସୁଧାର ଅଙ୍ଗେ ନ ଦିଶନ୍ତି ବୀରେ
ଅଛି ମାତ୍ର ପୃଥ୍ୱୀ ଭିଜି ନେତ୍ରନୀରେ ।6

ବିଧବା ଅନାଥ ହତଭାଗ୍ୟକନ୍ୟା
ବିକଳେ ଝରାନ୍ତି ନିତି ନେତ୍ରବନ୍ୟା । 7

ବଳବୀର୍ଯ୍ୟ ଧିକ୍‌ଧିକ୍ ଅତି ହେୟ ଶୌର୍ଯ୍ୟ
ରଣଭୂମି ଧିକ୍‌ଧିକ୍ ବରଣୀୟ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ।8

ଭୁଲି ଯୋଦ୍ଧୃ ଧର୍ମେ ରଣବୈଜୟନ୍ତୀ
କରଣୀୟ ହିଂସା- ଦ୍ୱିଷତା-ସମାପ୍ତି । 9

Lalatendu Kabi

====================

====================
ଛନ୍ଦ: ଶଙ୍ଖଦ୍ୟୁତି 06/52 112/211

ମଉଳା ଏଫୁଲ ଅଛି କେ ତା ତୁଳ
ଝଡି ପୃଥ୍ୱୀତଳ ଅତି ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ମୃଦୁକୀଳ 06/20 112/212

ମହୁଆ ଏ ବନେ ମଦିରା ସେବନେ
ନ ସରେ କାମନା ଅଧୁରା ଜୀବନେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଢୁଣ୍ଢି 06/36 112/221

ଭବ ପାରାବାର ଲୁହ ବର୍ଷା ଧାର
ଧରି ହେଲା ପୂର୍ଣ୍ଣ କହିଲା ସସ୍ତାର ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅବିଖ୍ୟା 06/4 112/222

ତବ ଗୀତେ ବନ୍ୟା ଲଭି ପୃଥ୍ୱୀ ଧନ୍ୟା
ଛୁଟୁ ରମ୍ୟା ଗାଥା ନିରତେ ଆରଣ୍ୟା ।
====================
ଛନ୍ଦ: ସୁଦାୟୀ 06/62 121/111

ତୁମେ ପ୍ରିୟବର ଫୁଲେ ହିତକର
ବିଗନ୍ଧ ଫୁଲର ତୁମେ ମଧୁକର ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅପରଭା (କୁହୀ) 06/30 121/112
ଅପରଭା (କୁହୀ)

ନିରନ୍ଧ୍ର ତିମିରେ ତୁମେ ରବିଶଶୀ
ବିପତ୍ର ସଦନେ ତୁମେ ହିଁ ତୁଳସୀ **121/112**
====================
ଛନ୍ଦ: ମାଳତୀ 06/46 121/121
(ସୁମାଲତିକା) (ମାଳତିକା -vv)

ତୁମେ ଶୁଭବୁଦ୍ଧି ତୁମେ ମନଶୁଦ୍ଧି
ତୁମେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ତୁମେ ହିଁ ସମୃଦ୍ଧି ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅରଜସ୍କ 06/14 121/122

ତୁମେ ହିଁ ପରୀକ୍ଷା ତୁମେ ହିଁ ତ ଶିକ୍ଷା
ତୁମେ ହିଁ ଦୀକ୍ଷା ତୁମେ ହିଁ ତିତିକ୍ଷା ।
====================

ଛନ୍ଦ: ସାବଟୁ 06/54 121/211

ତୁମେ ସିନା କହ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଦୁଃସହ
ସଭିଙ୍କ ଜୀବନ ଦୁରୁହ ନିଶ୍ଚୟ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ବଳୀମୁଖୀ 06/22 121/212

କିଏ ଥରେ ଥରେ ସୁପର୍ଣ୍ଣ ଡାକରେ
କହେ ଯିବା ଥରେ ସରୋଜ ପୁଷ୍କରେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: କ୍ଷମାପାଳି 06/38 121/221

ଦିନେ ବଡ କ୍ରାନ୍ତି ଦିନେ ତହିଁ ଭ୍ରାନ୍ତି
ଦିନେ ପରିଶ୍ରାନ୍ତ ସମଜରେ ଶାନ୍ତି ।
====================
ଛନ୍ଦ: କଞ୍ଜା 06/6 121/222

ଦିନେ ନିଶା ଅନ୍ତେ ଦିଶା ପରପ୍ରାନ୍ତେ
କିଏ ଦିଶା ପ୍ରଷ୍ଠେ ନିରେଖିଲା ମୋତେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅର୍ତି 06/58 122/111

ସକାଳେ ତୁହିନ ଦିବାର୍ଦ୍ଧେ କୁଦିନ
ସରେ ନା କଷଣ ଇଏ କା ଗ୍ରହଣ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ମଶଗା 06/26 122/112

କିଏ ସେ କହିଲା ବିନିନ୍ଦା ଦହିଲା
କି ହେବାର କଥା କିଏ ଜାଣିଥିଲା ।
====================
ଛନ୍ଦ: ବୃତ୍ତହାରୀ 06/42 122/121

ଜାଣା ନାହିଁ ଯାର ମନେ ଯା ବିଚାର
କିଭାବେ ମୁଁ ଭାର କରେ ଦେବି ତାର ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଶଙ୍ଖନାଦୀ 06/10 122/122
(ସୋମରାଜି) (ଶଙ୍ଖଧାରୀ-vv)

ତବ ପ୍ରେମଧାରା କଲା ଯେ ଇସାରା
କିଏ ବା କରନ୍ତା ସ୍ୱଭାବେ କିନାରା ।
====================

ଛନ୍ଦ: ସୋମଶ୍ରୁତି06/50 122/211

ସ୍ୱନାମେ କେହି ତ | କରେ ନା ଲେପିତ
ବିଗର୍ହା ପର୍ବତ | ନୁହେଁ ଯା ବାଞ୍ଛିତ ।
====================
ଛନ୍ଦ: କଚ୍ଛପୀ 06/18 122/212

ତବପ୍ରେମେ ମୁଁ ଗୋ | ନ ଯାଏ ମନ୍ଥୁରା
ସଜାଗେ ଶର୍ବରେ | ରହେ ତନ୍ଦ୍ରାତୁରା ।
====================
ଛନ୍ଦ: ବିନ୍ଦୁ 06/34 122/221

ଅମାବାସ୍ୟା ରାତି | ପ୍ରସିକ୍ତା ପାହାନ୍ତି
କିଏ ପୁଛେ ଆସି | କିଆଁ ସେ ନାହାନ୍ତି ।
====================
ଛନ୍ଦ: ପଙ୍କ୍ତାଖ୍ୟ 06/2 122/222

କିଏ କାନେ କାନେ | କହେ ଏକଧ୍ୟାନେ
ନ ଯା ଅତ୍ୟାଦାନେ | ଅସିଦ୍ଧ ପ୍ରଜ୍ଞାନେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅନତି 06/63 211/111

ଆଜିଟି ନିଜର | କାଲି ପର ଘର
ପାଇକି ନିବର | ସାଥି ସହଚର ।
====================
ଛନ୍ଦ: ସୌରଭି 06/31 211/112

ଆସିବ ସକଳେ | ଆମ୍ରତରୁ ତଳେ
ଚାଖିବ ଖସିଲେ | ସ୍ୱାଦଯୁତ ଫଳେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ପାକଳି 06/47 211/121

ଦେଖିବ ତୁମେ ତ | ଆମ ଘର ଖେତ
ଦେଖି ଭଲ ଛାତ | ବାନ୍ଧି ଦବ ନେତ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଈତି 06/15 211/122

ଆସିବ କି ପାଶେ | ଏ ଖର ବତାସେ
ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଅବକାଶେ | ଫେରି ନିଜ ବାସେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ନନ୍ଦୀ 06/55 211/211

ଦେଶର ଚାଉଳ | ଖାଇ ପକା ସବୁ
ଭାସି ଗଲେ ଜନ | ମୋଟୁ ତୁଟା ହବୁ ।

।

ଛନ୍ଦ: ଶୁନକ 06/23 211/212

ରାଜକରେ ଖୁଆ ତୋର ପିଲାଛୁଆ
ବିତ୍ତ ବୁଡାକୁ ସେ ବନ୍ଧୁ କି କାଢୁଆ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ରାଢି 06/39 211/221

ପୁତ୍ର ଗଲେ ନାଶ ଅନ୍ଧବୁଢା ବଂଶ
ହେଇ ଗଲା ଶେଷ ଦେଖୁଥିଲା ଦେଶ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ଅମ୍ବା 06/7 211/222
(ସିନ୍ଧୁରୟା -vv)

ଜାତି କିବା ଗୋଷ୍ଠୀ କେହି ନୁହେଁ ଦାୟୀ
ବେଶି ଅହଂକାରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୁଏ ସ୍ଥାୟୀ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ପ୍ରମରି 06/59 212/111

ତ୍ୟାଗପୁଣ୍ୟମତି ପାଇ ବୀରଗତି
ଭୀଷ୍ମ ତା ଜନନି ଜାହ୍ନବୀର କତି ।

====================

ଛନ୍ଦ: କର୍ମଦା 06/27 212/112

ଆସ ଆସ ବନ୍ଧୁ ଯାଇ ଘୋର ସିନ୍ଧୁ
ତାର ଗର୍ଭ ମଧ୍ୟୁ ଆଣ ମୋତି ବିନ୍ଦୁ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ଆର୍ଭବଂ 06/43 212/121

ବର୍ଷିଲେ ମୟୂର ଯୁଦ୍ଧ ଦେଖି ଶୂର
ଚିତ୍ତରେ ବିଚାର - ଯୋଗ ନାଚିବାର ।

====================

ଛନ୍ଦ: ପିକାଳୀ 06/11 212/122

ବାଜୁ ଏହି ବଂଶୀ ଆସ ପୁଣ୍ୟଶଂସୀ
ଆସ ଏହି ଦେଶେ କେହି ପାରଦର୍ଶୀ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ସୋପଧି 06/51 212/211

କେଶବେ ଭାରତ ଭାଷିଲା ତା ମତ
ଯୁଦ୍ଧରେ କେବଳ ମୃତ୍ୟୁ ଆଉ କ୍ଷତ ।

====================

ଛନ୍ଦ: ବିମୋହା 06/19 212/212
(ବଲ୍ଲରୀ) (ବିଜୋହା -vv)

କାନନେ ମାଳତୀ ଭୂତଳେ ଅଞ୍ଜତୀ
ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟେ ଯତୀ ଭୋଗରେ ଜମ୍ପତୀ ।

====================
ଛନ୍ଦ: ମନ୍ତ୍ରିକା 06/35 212/221

ଭାରତେ ହିଂସାର ଛାଡ ଏ ବ୍ୟାପାର
କେ ତୁମେ ଏହାର ଭାଗ୍ୟ ଠେକାଦାର ।
====================
ଛନ୍ଦ: କରେଣୁ 06/3 212/222

ଖଣ୍ଡ କାଳେ କାଳେ ପ୍ରାଣସତ୍ତା ଜାଳେ
ପ୍ରେମ ଯାହା ଚିତ୍ତେ ଲେଖନୀ ସେ ଚାଳେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅତିକଳି 06/61 221/111

ନୀରେ ଶତଦଳ ବୃକ୍ଷେ ଫୁଲଫଳ
ଦୂରସ୍ଥ ଅଚଳ ପୃଷ୍ଠେ ଖଗ ଦଳ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ବସୁମତି 06/29 221/112

ପୁଷ୍ପାଦି ଖଚିତା ଶୃଙ୍ଗାରିବନିତା
ତା ହସ୍ତରଚିତା ଏ ପ୍ରେମକବିତା ।

भक्तार्तिकदनं संसिद्धिसदनम् ।
नौमीन्दुवदनं गोविन्दमधुना ॥
====================
ଛନ୍ଦ: ହାଟକଶାଳି 06/45 221/121

ବନ୍ୟା ଜଳ ଆସି ଦେଲା ବିଲ ନାଶି
ଶେଷେ ହିମରାଶି ଆସେ ପୁଣି ଭାସି ।
====================
ଛନ୍ଦ: ତନୁମଧ୍ୟା 06/13 221/122

ତୁଚ୍ଛା ପ୍ରଭୁସତ୍ତା ଯେବେ ଗୁଣବତ୍ତା
ହାରେ ଅଧିକର୍ତ୍ତା ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ।

प्रीत्या प्रतिवेलं नानाविधखेलम् ।
सेवे गततन्द्रं वृन्दावनचन्द्रम् ॥
====================
ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରା 06/53 221/211

ଆକାଶ ନିର୍ମଳ ବାରୀଶ ଉଚ୍ଛଳ
ହୃଦ୍ୟାଂଶୁ ଉଜ୍ଜଳ ଆଶା ହିଁ ସମ୍ବଳ ।

ଛନ୍ଦ: ଷ୍ଠାଳୀ 06/21 221/212

ଏ ଶୀତସଞ୍ଚାରେ କାହାକୁ କେ ସ୍ମରେ
କାହା ମନେ କିଏ ଆସେ ଥରେ ଥରେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ମନ୍ଥାନ 06/37 221/221
(ମନ୍ଥାନକ -vv)

କେତେ କି ଆଶାର ହେଲାଣି ସଞ୍ଚାର
କେତେର ହେଲାଣି କା ଦେଇ ସଂହାର ।
====================
ଛନ୍ଦ: ବଭ୍ରୂ 06/5 221/222

କାହାର ଆଦେଶେ ସଂସାର ବିନ୍ୟାସେ
କା ଅଶ୍ରୁ ସଂବେଶେ ଉର୍ବଙ୍ଗ ଔଦାସ୍ୟେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ପ୍ରୋଥା 06/57 222/111

କା ନେତ୍ରେ ସପନ କା ନେତ୍ରେ ରଦନ
କା ବାସେ ସମନ କା ବାସେ ଦମନ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅନଘ (ନିଷ୍ଠା) 06/25 222/112

ଆନନ୍ଦେ ବସରେ ଅଧ୍ୟାୟେ ପଢିବା
ନାନା ଧର୍ମମତେ ଶିକ୍ଷା ଘେନିଯିବା ।୧
ବିଦ୍ଵା ସେହି ଯିଏ ଥାଏ ନିଃଶବଦେ
ତେଜେ ନା, ହଜିବା ଜାଣେ ନା ବିପଦେ ।୨
ବିଜ୍ଞାନେ ଗଣିତେ ସାହିତ୍ୟେ ଜଗତେ
ବିଦ୍ୟା ଯା ନିକଟେ ଚର୍ଚ୍ଚା ସେହି ଜିତେ ।୩
ବିଦ୍ୟା ତେଣୁ ପିଲେ ବେଗେ ଯାଅ ଶିଖି
ଖାତାପତ୍ର ପରେ ଗୂଢ ଧ୍ୟାନ ରଖି । ୪
ବାଣୀପୁତ୍ର
====================
ଛନ୍ଦ: ମଙ୍କୁର 06/41 222/121

ବିଶ୍ଵାସେ ଅନାଦି ଅଭ୍ୟାସେ ସମଧି
ଆଭାସେ ନିଶାଦି ଅଧ୍ୟାସେ ଭୟାଦି
ଅଧ୍ୟାସ= ***super-imposition*** *ଯଥା ରଜ୍ଜୁରେ ସର୍ପ; ଆଭାସ*= ***light,*** *ଆଲୋକ; ନିଶାଦି*= ***twiliht,*** *ସିନ୍ଦୂରା;*
====================
ଛନ୍ଦ: ତନ୍ତ୍ରୀ 06/9 222/122

ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ପାଶେ ଶର୍ଯ୍ୟାତଳ୍ପବାସେ
ଭାଳେ ଭୀଷ୍ମ ଶେଷେ ହିଂସା କା ସକାଶେ ।
====================

ଛନ୍ଦ: କଂସରି 06/49 222/211

ଆକାଶେ ତାରକା ଉଦ୍ୟାନେ ମଲ୍ଲିକା
ଆବାସେ ବାଳିକା ତା ବକ୍ଷେ ମାଳିକା ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅବୋଢା 06/27 222/212

ସଂସୁପ୍ତା ମେଦିନୀ ଆକାଶେ ଚାନ୍ଦିନୀ
ବୃକ୍ଷାଗ୍ରେ ପକ୍ଷିଣୀ ମୌନେ ସମ୍ବାକ୍ଷିଣୀ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଆହୃତି 06/33 222/221

ଘୋଟନ୍ତେ ଅନ୍ଧାର ନିଶାର୍ଦ୍ଧେ ସର୍ବତ୍ର
କେ ବିଞ୍ଚେ ସର୍ବତ୍ର ଏ ପ୍ରେମ ପ୍ରପତ୍ର

====================
ଛନ୍ଦ: ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲେଖା 06/1 222/222
(ଶଂସ -vv)

ସମ୍ବାରେ ତା ଭାର୍ଯ୍ୟା ଭାଷେ ଖୋଲି ଦ୍ୱାର୍ଯ୍ୟା
ଶୂନ୍ୟା ତୁଲ୍ଲୀଶାଳା ପଦ୍ୟେ କେତେ ଚର୍ଯ୍ୟା ।

गोगोपी गोपानां प्रेयांसं प्राणेशम् ।
विद्युल्लेखावस्त्रं वन्दे$हं गोविन्दम् ॥
====================
07 ଅକ୍ଷର: ଉଷ୍ଣିକ୍ 128
====================

ବାଣୀପୁତ୍ରକୃତାନି _ଗିୟତ୍ରୀ_ ଛନ୍ଦସଃ
ଉଦାହହରଣାନି 202302182323

====================

ଉଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦାଂସି

ଛନ୍ଦ: ପ୍ରହାଣ 7/128 111/111+1

ଗରିବର ଚଳଣି
ହସ ହସ ବଦନ ତରୁତଳ ଶୟନ
ତୃଣତରୁପତର ଗରିବର ବସନ । 1
ପଶୁ ପରି ରହଣି ନ ଥିବ ବି କରଣି

ସରିତର ସଲିଳ		ଉଦରର ଭରଣି ।2
====

ଯଦୁପତି

ବହୁତ ଭଲ ଗୁଣ		ମନୁଜ ମନ ଶୁଣ ।
ରଖିଛ ପୁରଜନ		ସହିତ ଫୁଲବନ ॥ 1
ଗଢିଛ ତରୁବର		ରଣିତ ମଧୁକର ।
ମରୁ ସରିତ ଝର		ପଶୁ ସହିତ ନର ॥ 2
ଚରିତ ମଧୁ ଅତି		ଭରିତ ଯଦୁପତି ।
ମଣିଷ ଖଳ ମନ		ହରି କର ଦମନ ॥3 (ସ୍ୱରା.
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202303021616
====

ବନଝର

ଅଳସ ବନଝର		ଅଳପ ହରବର
ପୁରତ ବୁସ ଘନ		ସୁରତ ଫୁଲବନ ॥1॥
ବୁସ= କୁହୁଡି; ସୁରତ= ସୁକୁମାର;
ବହୁଛି ଡରି ଡରି		ଗମିବ ଜଳଧର
ସହୁଛି ମରି ମରି		ଲଭିବ ସହଚର ॥2॥
ମରୁତବଶକର		ଅଚର ଗୁରୁ ଗିରି
ବହୁତ ଭୟକର		ପଥର ବୁକୁ ଚିରି ॥3॥
ମରୁତବଶକର= ଯେ ବାୟୁକୁ ହରାଏ:
ଅଚର= ଅଟଳ, ନିଶ୍ଚଳ; ଗୁରୁ= ଶକ୍ତ, ଟାଣ;
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି		202310300830
===================

ଛନ୍ଦ: ମଧୁମତି		7/64 111/111+2

କର୍ବଟର ବନିତା

କରବଟ ବନିତା		ମଳୁଅଛି ବଳିତା
ଯିବ ଦିଅଁ ନିକଟେ		ସ୍ଫୁରୁଅଛି କବିତା । 1
ତନୁଦିହ ତରୁଣୀ		ଉଠଉଛି କହୁଣୀ
ପରଖୁଛି ଅଛି ନା		ଝରୁଅଛି ଲହୁଣୀ । 2
===================
ଛନ୍ଦ: କରହଂସ 7/96 111/112+1

ପୁଅକୁ ଦିଅ ଶୋଇ

ଧରିଛି ଜର ତାକୁ		ହରଷ କରିବାକୁ
ଦିଅ ତ ଟିକି ପାତ୍ର		ପଇଡଜଳ ଟାଖୁ । 1
ତଳପ କରି ଦେଇ		ପୁଅକୁ ଦିଅ ଶୋଇ
ରଖ ତଳପ ପାଖ		ଛବିବହିଟି ନେଇ । 2
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି		202303021616
===================
ଛନ୍ଦ: ବୃତୀ		7/32 111/112+2

ଗରିବ ଶିଶୁ ଭାଳେ

ବନକୁସୁମ ମାଳେ		ସରିତଝର ତାଳେ
ଗରିବ ଶିଶୁ ଭାଳେ		ମିଳିବ ଭିକ ଥାଳେ । 1
ଉଦର ଥିବ ପୂରା		ଚଳିବି ପଥ ସାରା
ପୁର ବିପଣି ଯାକେ		ନ ଥିବ ଦିହ ଭାରା । 2

====================
ଛନ୍ଦ: ସୁବାସ 7/112 111/121+1
(ନାମାନ୍ତର ସବାସନ) (ବାସକୀ, ସବାସନୀ -vv)

ଯଦୁପତିଅତି ବଡ ଭାରତ

ଅତି ବଡ ଭାରତ		ବହୁ ଜନ ଆରତ
ଅଗଣିତ ଧୀମତ		ବହୁତ ମିଳେ ମତ । 1
ଗଳି ଗଳି ପୂଜନ		ସବୁଦିନ ସାଧନ
ଭଳିକି ଭଳି ବ୍ରତ		ଭଳି ଭଳି ମନ୍ଥନ । 2
ସବୁ ଲଭି ଭାରତ		ମରମଟି ଆହତ
ମରୁଅଛି ତା ସୁତ		ବିଭବରୁ ବିଚ୍ୟୁତ । 3

====================
ଛନ୍ଦ: ପୁରଟୀ 7/48 111/121+2

ମନଖୁସି ଖେଳିବା

ସ୍ୱଜନପଣେ ଧରା		ମିଳିତ ହୁଏ ପରା
ମିତ ଗଢିବା ହୁଏ		ଗପ ଛଳରେ ଛୁଏ । 1
ମନଖୁସି ଖେଳିବା		ଭଲ ଲଢି ଚାଲିବା
ବିଜୟ ପରାଜୟେ		ସ୍ଥିରମନରେ ଥିବା । 2

====================
ଛନ୍ଦ: ଅନୁ 7/80 111/122+1

ହସୁଛି ଚନ୍ଦ୍ରମା

ସରିତ କହେ ମାଛ ! ଜଳଭିତରେ ନାଚ
କରି କରି ତୁ କ୍ଲାନ୍ତ		ନୁହଁ କହ କେମନ୍ତ ।1
ଜଳଜ କହେ ସିନ୍ଧୁ !		ହସୁଛି ନଭେ ଇନ୍ଦୁ
ନଜର କଲେ ମାଛ		ନ ଥକି କରେ ନାଚ । 2
ସିନ୍ଧୁ= ନଦୀ;

====================
ଛନ୍ଦ: ସୁରି 7/16 111/122+2

ମୋ କାନ୍ତା

ବିରଜସ ଆକାଶେ		ଜଳଧର ଆଭାଷେ
ହଜିଲୁ କି ମୋ କାନ୍ତା ଗଗନଲତା, ତ୍ରାସେ । 1
ଦରଶନ ତା ଦେଲା		ଝଲସି ତଡିତ୍ମାଳା
କହୁଅଛି ଛାଡେ କେ ପତିକି ସତୀ ବାଳା । 2
ବିରଜସ୍= ଅରଜ, ନିର୍ମଳ; ଆଭାଷେ= କହେ;
ଗଗନଲତା= ବିଜୁଳି; ତଡିତ୍+ମାଳା= ବିଜୁଳି;

===================
ଛନ୍ଦ: ବୀରବଟୁ 7/120   111/211+1

ଭ୍ରମରପଦ୍ମଫୁଲ

ସରସିଜେ ପ୍ରିୟକ   କହୁଛି ରଙ୍ଗମୁଖ
ଅତି ତୁ ଭାଗ୍ୟଧର   ଲଭୁ ସୁବାସ-ସୁଖ । 1
କୁହ କହେ ଭ୍ରମର   ତ୍ରୁଟିଭରା ଖବର;
ଲୁଚି ନିଏ ମଣିଷ,   ଅଶୁଭ ତା ନଜର । 2

ସରସିଜ= ପଦ୍ମ; ପ୍ରିୟକ= ଭ୍ରମର;

===================
ଛନ୍ଦ: ସ୍ୱନକରୀ 7/56   111/211+2

ତରୁଣ ଆନମନେ

ଅରୁଣ ଆଗମନେ   ତରୁଣ ଆନମନେ
ଭ୍ରମୁଛି ଘୋର ବନେ ମିଳିବ ବୋଲି ଜଣେ । 1
ହଜିଛି ତାର କିଏ   ମିଳୁ ତ ନାହିଁ ସିଏ
ହୃଦୟ ଥାଇ କହେ   ଦିନଟି ତାକୁ ଦିଏ । 2

===================
ଛନ୍ଦ: ମଣିମୁଖୀ 7/88   111/212+1

ଗହନ ରାତି ବାସି

ଗହନ ରାତି ବାସି   ସପନ ଦେଶୁ ଆସି
ମନ କହେ ତୁ ଖୋଜ ସ୍ୱଜନ ଭୀତି ନାଶି । 1
ହୃଦୟ ଗୋଟି ଭାଜି   ତରୁଣ ପାନ୍ଥ ସାଜି
ଚରିତ ଖୋଜି ଖୋଜି ମରିତ ରଙ୍ଗରାଜି । 2

ଚରିତ= ଚାଲୁଛି; ମରିତ ରଙ୍ଗ= ମୃତ ପ୍ରେମ;

===================
ଛନ୍ଦ: ମନୋଜ୍ଞା 7/24   111/212+2
(ସ୍ୱରକରା -vv)

ଭୋଗ୍ୟକାମୀ

ମରଣ ସଙ୍ଗ ଥାଏ   ମଣିଷ ଜାଣି ଥାଏ
ପୁଣି ବି ଚାଲି ଥାଏ   ଶକତି ଶେଷ ଯାଏ । 1
ନିରତ ଚାଲି ଦେହୀ   ଥକି ଗଲେ ବି ରାହୀ
ଚଳୁଛି ଭୋଗ୍ୟଲେହୀ   ସତ କି ଭାରବାହୀ । 2

===================
ଛନ୍ଦ: ମୁରଜିକା 7/104   111/221+1

ମିଥ୍ୟା କଳି

ଜନମ ହେଲେ ନର   ପ୍ରତି କଥାରେ ଡର
ସବୁ ଲୁଚାଏ ସତ,   ମିଛ ବସାଏ ଘର । 1
ଘର ବି ଯାଏ ଚଳି   ତହିଁରୁ ମିଥ୍ୟା କଳି
କଳି ବି ଯେତେ ଭଳି ମଣିଷ ଯାଏ ଜଳି । 2

===================

ଛନ୍ଦ: ପରଭୃତା 7/40 111/221+2

ଖା ରେ ସଖୀ

ସ୍ତୁନକପୃଷ୍ଠେ ବକୀ କହୁଛି ଦେଖା ସଖୀ
ଶଲଭ ଦେହେ ଥିଲେଥିବୁ ସଦା ନର୍ତ୍ତକୀ । 1
ଛଗର କନ୍ୟା କହେ ବହୁତ ଦୁଃଖେ ରହେ,
ଶଲଭ ଖା ରେ ସଖୀ କଷଣ କେତେ ସହେ । 2

ସ୍ତୁନକ= ଛେଳି; ଶଲଭ= କୀଟ;

====================

ଛନ୍ଦ: କିଶଳୟ 7/72 111/222+1

ଯିବ କି ଗଙ୍ଗାତୀର

ଯିବ କି ଗଙ୍ଗାତୀର ପିଇବ ଅର୍ଣ୍ଣ ନୀର
ଦି ପଟ ତଟ୍ଟେ ତାର କରିବ ପୁଣ୍ୟାହାର । 1
ଦିବସ କର୍ମେ ଥାଇ ବିବଶ ରାତ୍ରେ ଶୋଇ
ପଡିବ ଗଙ୍ଗାତୀର ପଥର ପୃଷ୍ଠେ ଭାଇ । 2

====================

ଛନ୍ଦ: କିଶଳୟ 7/8 111/222+2

କୁପିତ ଅଶ୍ୱତ୍ଥାମା

ସମର ଶେଷ ହେଲା କୁପିତ ଅଶ୍ୱତ୍ଥାମା
ସୁପତ ପୁତ୍ରେ ନାଶେ ଘନ ହୁଅନ୍ତେ ରାମ୍ୟା । 1
କିରଣପାତେ ପ୍ରାତଃ ମୃତକ ପୁତ୍ରେ ଦେଖେ
ଦ୍ରୁପଦକନ୍ୟା ଯେବେ ସଲିଳଧାରା ଚକ୍ଷେ । 2

ଘନ= ଗାଢ; ସୁପ୍ତ= ନିଦ୍ରିତ; ରାମ୍ୟା= ରାତି;

====================

ଛନ୍ଦ: ବରଶଶୀ 7/124 112/111+1

ଟିକିପୁଷି

ସରିତେ ଖର ଜଳ ଗଗନେ ଖଗପଲ
ନଗରେ ନରକୁଳ ଡଗରେ ଫୁଲ ଫଳ । 1
କହିଲା ଟିକି ପୁଷି ମୁହିଁ ଆଜି କି ଖୁସି
ଜଗତେ ଚଉଦିଗ ଉଠିଲାଣି ବିହସି । 02

====================

ଛନ୍ଦ: ଯମନକ 7/60 112/111+2

(ଗୋଧି -vv

ଆବୁଝା ନରପତି

ଝଡିଲା ମୃତ ଫୁଲ ଅସନା ଝରଜଳ
ଅପଢା ନରଦଳ ସଢିଲା ଶତଦଳ । 1
ଶୁଖିଲା ଗଛ କତି ଥକିଲା ପଦଗତି
ହତବୁଦ୍ଧି ସଚିବ ଅବୁଝା ନରପତି । 2

====================

ଛନ୍ଦ: ସୁମାଳା 7/92 112/112+1

ନୀତିକଥା

ଖଜଳେ କର ଚାଷ		ଅନଳେ ରଖ ଧାସ
ପରବେ ଉପବାସ		ସରଜେ ଉପକାଶ । 1
ପିତରେ ଦିଅ ଅନ୍ନ		ତନୟେ ମତି ଦାନ
ଅଧନେ ଦିଅ ମାନ		ଧର ଦୁଷ୍ଟର କାନ । 2

ଖଜଳ= ବର୍ଷା; ଉପକାଶ= ଉଷାଲୋକ;
ମତି= ବୁଦ୍ଧି;

====================

ଛନ୍ଦ: କରଭିତ୍ 7/28 112/112+2

ଚିନ୍ତିତକୁନ୍ତୀ

ଅନଳେ ପଶି ମାଦ୍ରୀ ବନିଲା ବିହୟାତ୍ରୀ
ଚୁଡି କାଢିଛି କୁନ୍ତୀ		ସବୁ ଅର୍ଭକ-ଧାତ୍ରୀ । 1
ତିନିଟା ନିଜ ଜନ୍ମା		ଅଧିକା ଦୁଇ ଗୋଟା
କିସ ଖୋଇ କି ଭାବେ		କରି ପାରିବ ମୋଟା । 2

ବିହ= ଆକାଶ; ଅର୍ଭ(କ)= ଛୁଆ;

====================

ଛନ୍ଦ: ମୁହୁରା 7/108 112/121+1

ବଡମାଙ୍କ ପିଣ୍ଡବ

ମରି ପାଣ୍ଡୁ ଏକଇ		ମରିଲା ସିନା ଜନି
ସବୁ ବିଘ୍ନ ଦୂରିତ		ବଡମା କଲା ପୁଣି । 1
ଧରିଲା ମନେ ବଳ		କରି ଏକ କୌଶଳ
କହିଲା ବୁଝାଇଣ		ଚଳ ମାନି ଶୃଙ୍ଖଳ । 2
କୁନି ପାଣ୍ଡୁପୁତ୍ରକ		ଯୁଧି ଭୀମ ଅର୍ଜୁନ
ସହ ନକ୍ସୁ - ଏ ପରି		ରଖିଲା ଛୁଆଧନ । 3

====================

ଛନ୍ଦ: କଠୋଦ୍ଧତା 7/44 112/121+2

ସ

ନର ସେହି ଝିଲ୍ଲିକା

ପରିତଃ ବିଷାନନା		ପଛରେ ଲଳନ୍ତିକା
ଉପରେ ବିଡାଳିକା		ଯିବ କାହିଁ ଝିଲ୍ଲିକା । 1
ଜଗତେ ସଦା ଜନେ ଅତି ଆପଦେ ତଥା
ଅତି ସାବଧାନରେ		ଚଳ ମାନି ମୋ କଥା । 2

ବିଷାନନା= ସର୍ପିଣୀ; ଲଳନ୍ତିକା= ଝିଟିପିଟି, ଏଣ୍ଡୁଅ;
ବିଡାଳିକା= ପୁଷି; ଝିଲ୍ଲିକା= ଝିଣ୍ଟିକା; ତଥା=
ସେହି ପରି;

====================

ଛନ୍ଦ: ଅଳାଳାପୀ 7/76 112/122+1

ଟିଭିରେ ପୁଳେ ଭାଟ

ଟିଭିରେ ପୁଳେ ଭାଟ କରିବେ ମିଛେ ପାଠ

ନ ମିଳେ କିଏ ଅନ୍ୟ ନରପାଳକେ ଗଣ୍ୟ । 1
ବନରେ ଥିବା ଜନ୍ତୁ ଭିତରେ ରଜା କିନ୍ତୁ
ବଲୁଆ ଇଏ ବୃଦ୍ଧ ହଉ ସେ ସଦା କ୍ରୁଦ୍ଧ । 2
====================
ଛନ୍ଦ: ରସଧାରୀ 7/12 112/122+2

ମୂର୍ଖ ଯୋଦ୍ଧା

ସମରେ ମଲେ ସର୍ବେଭଟ ସାରଥୀ ଯୋଦ୍ଧା
ନୃପ ସାଜିବା ଆଶେ ଲଢି ଚାଲିଲେ ଭୋକ୍ତା ।
ମରିବାକୁ ବୋକାଏ ବନିଲେ ମହା ଯୋଦ୍ଧା
ଭରସା ବିନା ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ବିଧବା ଛୁଆ ବୃଦ୍ଧା ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଲୋଳତନୁ 7/116 112/211+1

କିସ ଚାହେଁ ମଣିଷ

ଗଛଟା ହେଉ ବଡ ଫୁଲ କେ ଦେଖି ଅଛ
କରମେ ଲାଗିବ କି ବଢିଲା ସେହି ଗଛ ।
ବଡ ହେଇ ପ୍ରଚୁର କି ହିତେ ତା ବିଟପ,
ଭରି ଦେଲେ ମଣିଷ କହି ଚାଲେ ଅଳପ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ଅଧିକାରୀ 7/52 112/211+2

ଧର ଧନ୍ଵୀ ରୂପଟେ

ନଉ ଟଙ୍କା ଟିକସେ ରହୁ ରାଜା ହରଷେ
ସୁବିଧା ଦେଖି ଭଗା ଅଛି ଏବେ ବରଷେ ।
ତଡି ଏ ନିର୍ବୁଧିଆ ଧରି ନୂଆ ଭୂପଟେ
କରି ଦେଖା କିମିଆ, ନିଜ ଧନ୍ଵୀ ରୂପଟେ ।
====================
ଛନ୍ଦ: ପ୍ରୋଞ୍ଛିତା 7/84 112/212+1

ଗତାକ୍ଷ

ତୁମ ହାତେ ପ୍ରଭୁତ୍ୱ, ନିକଟେ ମୋର ସତ୍ୟ,
ଅଛ ଯେବେ ଗତାକ୍ଷ ରହ ଏବେ କୃତାର୍ଥ ।
ସମୟେ ନେତ୍ର ଖୋଲି ତୁମ ମୂର୍ଖାନ୍ଧ ପଙ୍କ୍ତି
ଯଦି ଦେଖନ୍ତି ସତ୍ୟ ତୁମ ଭାଗ୍ୟେ ବିପତ୍ତି ।
====================
ଛନ୍ଦ: ହଂସମାଳା 7/20 112/212+2

ଜ୍ୟୋତିରେଖା

ସହସା ଜ୍ୟୋତି ରେଖା କହିଲା ଜାଗ ଏବେ
ସରିଲା ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖା ଚଳିବା ଅର୍ଥଲାଭେ । 1
ରହିଲେ ଜୀବନେ ନା ମିଶିବା ପୁଣ୍ୟ କାମେ
ଅଳସେ କେହି କେବେ ସୁଖସଂଜ୍ଞା ନ ଜାଣେ । 2
====================

ଛନ୍ଦ: କାହୀ 7/100 112/221+1

ପ୍ରତିହିଂସାର ଫଳ

ଖଲୁଆ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଧନ ବଲୁଆ ଦୁଃଶାସନ
ଲଢୁଆ ରାଧାଧନ ସମରେ ମୌନାନନ । 1
ଅପରେ ଶ୍ରୀ ଅର୍ଜୁନ ସବୁ କୁନ୍ତୀନନ୍ଦନ
ବିଜୟୀ ହେଲେ ସତ, ହତ ଯୁଦ୍ଧେ ଯେସନ । 2

ରାଧାର ଧନ= କର୍ଣ୍ଣ; ମୌନାନନ= ମୁହଁ ବନ୍ଦ;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202302201454

===================

ଛନ୍ଦ: ମାୟାବିନୀ 0କ7/36 112/221+2

ଅନ୍ନଦା

ପୁଣି କେବେ ଦେଖିବା ବରଷା ହେଲା ପରେ
ଜମିରେ କେତେ ଦବା ଯୁରିଆ କେ ମାପରେ । 1
ଭଲ ହେଲେ କ୍ଷେତଟା ଧନ ଦେବେ ଅନ୍ନଦା
ନିତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୂଜିବା ଶୁଭ ଦେବେ ସେ ସଦା ।2

===================

ଛନ୍ଦ: ଗୃହିଣୀ 7/68 112/222+1

ଆହାର

ଘର ପାଖେ ଦୋକାନ କିଣିବା ସାଦା ପାନ
ବୁଲି ଯେବେ କେ ଆସ ଥିବ ହେଲେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ।1
ଥିବ ଯାହା ଆହାର କରି ବା ସଙ୍ଗେ ମାତ୍ର
ନ ମିଳେ ଯା ତା ନେଇ କର ନା ହାହାକାର ।2

===================

ଛନ୍ଦ: ଶମ୍ବୂକ 7/4 112/222+2

ପୁରୁଣାଖଣ୍ଡାଧାରୀ

ଅଇଲେ କେତେ ବେଳେ ବସିଲେ ଶାଖା ମେଳେ
କହିଲେ କେ ଜାଣନ୍ତା ଖୁସି ବାର୍ତ୍ତା ଭାଷନ୍ତା ।1
ଗପି କେ ଅତ୍ୟାନନ୍ଦେପରଷନ୍ତା ମଣ୍ଡାଟେ
ନିକଟେ ସେ ଦେଖନ୍ତା ପୁରୁଣା ଖଣ୍ଡା ଗୋଟେ ।2

===================
===================
===================
===================

ଛନ୍ଦ: କୁରଦୀ 07/126 121/111+1

ଛପରଘର

ତୁମେ ଥିବ ଘରଠି ମପା ହବ ପୁରଟି
ଦିନେ ମିଳିବ ଛୁଟି ତିଆରିବି ମୁଁ ରୁଟି । 1
କୁଟା ଛପର ଘର ବୁଦା ଗଛ କୁଦର
ମଜା ବହୁତ ଦବ ଗଲେ କି ଅଭିନବ । 2

====================
ଛନ୍ଦ: ସ୍ନିଦା 0କ7/62 121/111+2

ପ୍ରିୟା ରୁଷିଛି

ସକାଳୁ ଗଛ ପରେ କୁଆ କହିଛି ଥରେ
ପ୍ରିୟା ଅତି ଚତୁରା ମିଛେ ରୁଷିଛି ପରା । 1
ଅଣାଇ ଦିଅ ଫିତା କୁଟାଇ ଦିଅ ଚିତା
ସଜାଇ ଦିଅ ମଥା ସିଏ କହିବ କଥା । 2
====================
ଛନ୍ଦ: ବିରୋହି 7/94 121/112+1

ନ କର ଗାଳି

ଜମା ନ କର ଗାଳି ଟିକେ ବିଛଉ ଜାଲ
ସିଏ ତୁମର ବାଳି ଧରା ଦିଅ ତୁ ଚାଲ । 1
ଟିକେ ହଉ ଫୁଲେଇ ସୁନା ଝିଅ ଦୁଲେଇ
ମଜା ମିଳିବ ଭାଇ ମିଛେ ଦିଅ ଡରାଇ । 2
====================
ଛନ୍ଦ: କୁମାରଲଳିତା 7/30 121/112+2

କିଆଁ ନୟନବାରୀ

ଖରା ତପନ ଧାସେ ଭିଜା ସବୁଜ ଘାସେ
କିଆଁ ବସିଛ ପାଶେ ବଡା ମନ ଉଦାସେ ।1
କିଏ କହିଛି ଭାରୀ କଥା କହ ବିଚାରୀ
କିଆଁ ଗଳୁଛି ନାରୀ ଗଳେ ନୟନବାରୀ ।2
====================
ଛନ୍ଦ: ଉପୋଦରୀ 7/110 121/121+1

ଇଏ କନିଆଁ ଘର

ଥିଲେ କରମେ ଥିବ କିଏ ଯିବ ଆସିବ
ପିଲା ମିଳିଲେ ଶିବ ଯିଏ ଭଲ ପାଇବ ।1
ଦିନେ ମିଳିବେ ଭଲ ସୁନା ତୁ ଘରେ ଚଳ,
ଜମା ନ ଗଡା ଲୁହ ଟିକେ ଖୁସିରେ ରହ ।2
====================
ଛନ୍ଦ: ବହିର୍ବଳି 7/46 121/121+2

ନ କାନ୍ଦ ସୁନାପରୀ

ଥରାଇ ବିବାଭରୀ ନ କାନ୍ଦ ସୁନା ପରୀ
ବିଷାଦିତ ତଞ୍ଚରୀ ଲତା ଫୁଲ ମଞ୍ଜରୀ । 1
ବନେ ଖଗ ପକ୍ଷିଣୀ ଜଳେ ଝଷ ରଙ୍ଗିଣୀ
ବିନିଦ୍ର କଳାପିନୀ କି ଜାଣୁ ତୁ ଭାମିନୀ । 2
====================

ଛନ୍ଦ: ରଚା 7/78 121/122+1

ଅସୀମ ଅଣାକାର ଅଦୃଶ୍ୟ ଦିଶା ପାର
ଅଭେଦ୍ୟ ଭବାଧାର ଅସାଧ ସଦାଚାର ।
ଅଜେୟ ଜନାଧାର ଅଲଷ୍ଟ ଗଳାହାର
ଜଣେ ଅଛି ସେ ମୋର ସମଗ୍ର ସମାହାର ।
ସମାହାର= **totality**, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣତା;

====================

ଛନ୍ଦ: ପଦ୍ୟା 7/14 121/122+2

କବିତା: ଭରା ବରଷା କାଳେ
121/122+2
ଧରା କରକାପାତେ ଭରା ସଲିଳ ସ୍ରୋତେ
ଝରା ଫୁଲଟା ମାଥେ ଧରେ ଦରଦୀ ହାତେ ।1
ଜନେ ଚଳିଲେ କେଣେ କ୍ଷଣେ ଅଶୁଭା ଯେହ୍ନେ
କିଏ ବିରହୀ ଗାନେ ମରେ ମଦିରା ପାନେ ।2
L. Kabi 202302222308

====================

ଛନ୍ଦ: ଶାରଦୀ (ସ୍ବରଧି) 7/118 121/211+1

ସୁବର୍ଣ୍ଣଭୂ ନଗର ରଜାବୁଢା ନବର
ସସାଗରା ନଜର ଖରା ତରା ସକର । 2
ନିଅଣ୍ଟ କିନ୍ତୁ କର ରଜା ଅତି ପ୍ରବର
ରଜାକୁ ଶାନ୍ତ କର ବଢାଇ ଚାଲ କର । 2
ସୁବର୍ଣ୍ଣଭୂ= ସୁନାର ଦେଶ; ସସାଗରା=
ପୃଥିବୀ ସରି ସମୁଦ୍ର ଆସିବା ଯାଏ; ଖରା
ତରା ସକର= ଖରାକୁ ଗଲେ କି ତରା
ଦେଖିଲେ ବି ଶୁଙ୍କ ଲାଗିବ; ପ୍ରବର= ଗୁରୁଜନ;

====================

ଛନ୍ଦ: ମହୋଧିକା 7/54 121/211+2

(ସ୍ବ.ଅ.)
ଖରାପ ଭାଗ୍ୟ ବଳେ ରଜାର ରାଜ୍ୟ ଗଲେ
ରଜା ପ୍ରହାର ଫଳେ ପଳାଦ ଜାଣ ମଲେ । 1
ଜନେ ଅଭକ୍ତି ବଢେ ନରେଶ ଶକ୍ତି ଝଡେ
ରଜାର ଭେକ ଗଲେ ହତାଶ ମେଷ ପଲେ ।2
ପଳାଦ= ମାଂସଖାଦକ;

====================

ଛନ୍ଦ: ପ୍ରତର୍ଦ୍ଦୀ 7/86 121/212+1

ଇତିହାସ
ଅତୀତ ଯେ ପଢନ୍ତି କଥା ମନେ ରଖନ୍ତି
ମନେ ରହେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟଥା ମିଳେ ପ୍ରଭୂତ । 1
ତଥାପି ଏ ସମାଜ କହେ ଅତୀତ ହେଜ
ପଢନ୍ତି ଲୋକ ତାକୁ ବ୍ୟଳୀକ ପାଇବାକୁ । 2
ଲ. କବି **202302252121**

====================

ଛନ୍ଦ: ପୁରୋହିତା 7/22 121/212+2

ନିଶୀଥ ହେବ ବାଳୀ ଦିଗନ୍ତ ହେବ କାଳୀ

ଅଦୃଶ୍ଯ ହେବ ଚାଳୀ ତୁ ଫେରି ଯା ମରାଳୀ ॥1

ଧରା ତୁ ମୋର ହାତେ ନ ଦେବୁ କେଉଁ ଭାବେ

ଦିନେ ତ ମୋର ସାଥେ ତୁ ଆସିବୁ ସ୍ୱଭାବେ ॥ 2

====================

ଛନ୍ଦ: ଖର୍ପରୀ 7102 121221+1

କି ଭାବନେ ଆସିଲ ମିଠା ମିଠା ଭାଷିଲ

ବରୂଥ ଯାଏ ସରି ସତେ କାଢେ ଥିଲ ॥ 1

ସମୁଦ୍ର ବାରୀ ସମ ବିରାଜିଲା ବିଭ୍ରମ

ଅବର୍ଣ୍ଣ୍ୟ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ବିନାଶିଲା ସଂଯମ ॥ 2

====================

ଛନ୍ଦ: କୁଠାରିକା0 7/XX 121/221+2

ଫଳନ୍ତି ଶାଖା ଶିରେ ସୁନାର ପକ୍ଷୀଟିଏ

ନ ଚାଖି ଗୋଟେ କଳେ ସୁଖେ କି ମୌନେ ସିଏ ।1

ଦ୍ୱିତୀୟ ପକ୍ଷୀ ତଳେ ସଦା ସୁଖେ ଆହରେ

ଦିନେ କି ଆଶେ କହେ ନ ଖାଇ ଦେଖେ ଥରେ ।2

ନ ଜାଣି ହେଲା ଜମା ନ ଖାଇ ଶୂନ୍ୟୋଦରେ

ଶରୀର ସାରା କିଆଁ ସୁନାର ରଙ୍ଗେ ଭରେ । 3

====================

ଛନ୍ଦ: ଶ୍ରୋଣୀ 7/70 121/222+1

ଅମା କଳା ଅନ୍ଧାର ମିଛେ ଛଟାଭା ଗାର ।

ନୃଲୋକ ପାରାବାର କିଏ ନୁହେଁ କାହାର ॥ 1

ଝଳେ ଦ୍ରବନ୍ତୀ ତୀର ସ୍ଥଳେ ଶିଳାରେ ନୀର ।

ଖରେ ଚଳେ ସେ ମୀର ତରନ୍ତ ଥାଏ ଧୀର ॥ 2

====================

ଛନ୍ଦ: ସୁମୈହିତା 7/6 121/222+2

ସରୌଘ ସାରା ଦେହେ ଗତାୟୁ ମାତୃସ୍ନେହେ

ଅଧୀର ଚିତ୍ତେ ଭାଳେନିରେଖି ଅମ୍ଭୋବାହେ ॥1

କହେ ବୁଝା ମୋ ମାତା ଇଏ ତ ଶେଷାବସ୍ଥା

କି ପାପ ଯୋଗେ ଏତେ କଠୋର ହେଲା ଧାତା ॥2

====================

ଛନ୍ଦ: ଅହତୀ 7/122 122/111+1

ବନସ୍ତେ ଡରି ଡରି ଦି ହାତେ ଫୁଲ ଧରି

କି ଆଶେ ହରବର ଜଳେ ଚାଳିଲ ତରି ॥ 1

କିଏ ପ୍ରେମିକ ତବ କିଏ ସେ ଫୁଲ ନବ

କିଏ ସେ ଭାଗ୍ୟଧର କି ତାହା ଅନୁଭବ ॥ 2

====================
ଛନ୍ଦ: ଚିରରୁଚି 7/58 122/111+2

ତଟୀକ୍ଷେ ଦ୍ୟୁଗପରୀ ଚଳାଏ ଟିକି ତରୀ
ନିନେଖେ ଝରଜଳେ ଛଳେ ଚାହିଁ ଶଫରୀ ॥1
ପରୀ ଶ୍ରୀମୁଖ ହସେ ଫୁଟନ୍ତା ଫୁଲ ଖସେ
କହେ ଶଙ୍କଳତନୂ ମିଳନ୍ତା ଥରକ ସେ॥ 2
====================
ଛନ୍ଦ: ପରଭାନୁ 0 7/90 122/112+1

ଅପାୟେ ନିରୁପାୟ ଅନର୍ଥେ ଅସହାୟ
ନୁହେଁ ଯେ ସ୍ଥିରଚିତ୍ତ ଜିଣେ ସେ ସମୁଦାୟ ॥1
ତୁ ଯୋଦ୍ଧା ଯଦି ହେବୁ ସୁଯୋଗେ ଯଶ ନେବୁ
ଅତୀଚ୍ଛେ ରଣ ଛାଡି ହରା ନା ବଳ ବାବୁ ॥2
==
କରାଗ୍ରେ ଧନବିତ୍ତ ବିମଧ୍ୟେ ସ୍ଥିରତତ୍ତ୍ୱ
ସୁମୂଳେ ଚିରସତ୍ତ୍ୱ ସ୍ୱହସ୍ତେ ରଖ ଚିତ୍ତ ॥1
ସ୍ୱପାଦେ ଗତିଶୀଳ ହୁଅ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବାଳ
ତୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟେ ଜିତ ଯାକୁ ନ ପାରେ କରବାଳ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ମହନୀୟା 7/26 122/112+2

ସୁବିଦ୍ୟା କର ଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗ୍ୟଙ୍କଠୁ ଦୀକ୍ଷା
ବିପକ୍ଷେ ଦଳ ଯୁଦ୍ଧେ ଦରିଦ୍ରେ କର ରକ୍ଷା ॥1
ସ୍ୱଦେଶେ କର ମୈତ୍ରୀ ବିଦେଶେ କର ମୈତ୍ରୀ
ସଦା ହର୍ଷିତ ଚିତ୍ତେ ତୁ ଶିକ୍ଷା-ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ଉପୋହା 7/106 122/121+1

କିଏ ସେ କହେ ନଭ-ଶରୀରେ କଣା ଥିବ
ନ ହେଲେ ଧରା ତଳ ପ୍ରବର୍ଷା କି ଆସିବ ॥1
ଯିବା ଖୋଜି ସେ ବିଳ ପୁରା ରୋକିବା ପୟ
ନ ହେଲେ ଧରାତଳ ଜଳେ ଭାସିବା ଥୟ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ମହୋଦ୍ଧତା 0 7/42 122/121+2

ଶତାଙ୍ଗେ ମହୋଦ୍ଧତା ପ୍ରମାଦେ ଉପସ୍ଥିତା
ନ ଜାଣେ ମିଠା କଥା କହେ ସେ ପତିବ୍ରତା ॥ 1
ବିମତ୍ତା ସମା ନରେ ଲଢାଏ ପରସ୍ୱରେ
ଅସୂୟା ରସାୟନେ ଗଧାଏ ସୁଧୀବରେ ॥2
====================

ଛନ୍ଦ: ନର୍ହୀ 7/74 122/122+1

ଅଧର୍ମୀ କୁଳାଙ୍ଗାର ପରାନ୍ନେ ଅହଂକାର
ଅକର୍ମା ଦୁରାଚାର ଧରିତ୍ରୀ ପରେ ଭାର ll1
ନ ଥାଏ ତିଳେ ଶୀଳ ସ୍ୱବଂଶେ ନିଜେ କୀଳ
ଥରେ ହେଁ ଜମା ତାଙ୍କୁ ନ ଦେବା କଥା ଚାଳ ll2

====================

ଛନ୍ଦ: ଅଭୀକ 7/10 122/122+2

କରାଳୀ ଅମା ରାତ୍ରୀ ସମସ୍ତେ ଥକା ଯାତ୍ରୀ
ଲଦା ପୃଷ୍ଠରେ ଭାରା ନିରେଖେ ମହାଧାତ୍ରୀ ll1
ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ସର୍ବାଗ୍ରେ ଯିଏ ହାରି ଜାଣେନା
ସମସ୍ତେ ହିଁ ପଶ୍ଚାତେ ସମୀରେ ଉଡେ ବାନା ll2

====================

ଛନ୍ଦ: ଭୂରିବସୁ 7/114 122/211+1

ପଥପ୍ରାନ୍ତେ କୁସୁମ ରହେ ଆନନ୍ଦ ମନ
ବତାସେ ନଷ୍ଟ ବନ ଅରିଷ୍ଟେ କ୍ଷୁଦ୍ର ତୃଣ ll1
ତୁମେ ସେ ଭବ ରଖି ନମ୍ରତ୍ୱେ ଥାଅ ସଖି!
ଯିଏ ଦର୍ପୀ ଚଳିବ ନ ଯା କେବେ ତୁ ଥକି ll2

====================

ଛନ୍ଦ: କେଶବତୀ7/50 122/211+2

ଅଧେ କୀଟାଣୁ ଜଡା ଅଧେ ଭଙ୍ଗା ଖଦଡା
ଅଧେ ବସ୍ତାରୁ ଝଡା ଅରନ୍ଧା ଭୋଜ୍ୟ ବଢା ll1
ସଦା ଗାଏ ମିଡିଆ ମହା ଦାତା ମଣିମା
ବୁଝଏ ଆଇଡିଆ ମହୀଭର୍ତ୍ତା ମହିମା ll 2

====================

ଛନ୍ଦ: ମୟୂରୀ 7/82 122/212+1

ମୟୂରୀ ଗୋ କି ଲାଗି ପୟୋଦେ ଥାଅ ଜାଗି l
ଝରେ ଯେବେ ବିହଙ୍ଗଚଳ ପ୍ରେମାଶ୍ରୁ ମାଗି ll1
ତୁମ ପ୍ରେମୀ ମୟୂର ସିଏ ପୂରା ବିଚିତ୍ର
ମୁଁ ଜାଣେ ତା ଚରିତ୍ର ପର ପ୍ରେମେ ବିନିଦ୍ର ll2

====================

ଛନ୍ଦ: ବୟସ୍ୟ 7/18 122/212+2

କିଏ ଗୋ ଏ କୁଆରେ ଛିଡା ଖୋଲା ଦୁଆରେ
ବିଭୀତା ଆସ ପାଶେ ଫୁଟା ତୋ ହାସ୍ୟ ଆସ୍ୟେ ll1
ଅଧୀରା, ଏ ଅବସ୍ଥା କିଏ ଦେଲା ଅଦତ୍ତା !
ତୁମେ ମୋର ପ୍ରତିତ୍ତେ ପ୍ରିୟା ମୋ ପ୍ରାଣସତ୍ତା ll2

====================

ଛନ୍ଦ: ପଦ୍ମରୀ 7/98 122/221+1
ତୁମେ ମୋ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ
ତୁମେ ମୋ ନୀଳାଚଳ ତୁମେ ମୋ ପୂଜାଫୁଲ
ତୁମେ ମୋ କର୍ମସ୍ଥଳ ଦି ଧାରେ ନୀଳୋତ୍ପଳ ॥1
ତୁମେ ମୋ ତାରା ପଥ ତୁମେ ମୋ ଯାତ୍ରାରଥ
ତୁମେ ମୋ ଚର୍ଚ୍ଚାସ୍ଥଳ ସଭାରେ କଣ୍ଠାଗ୍ରତ ॥ 2
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 20230302
====================
ଛନ୍ଦ: ଉପିକ 7/34 122/221+2

ତୁମେ ଆଗୋ ସୁନ୍ଦରୀ ଲତାବୃନ୍ତେ ମଞ୍ଜରୀ
ତୁମେ ମୋ ଦିବ୍ୟା ପରୀ କହେ ଶ୍ୟାମା ଶର୍ବରୀ । ॥ 1
ଧରା ଦେଲେ ହସ୍ତକେ ଧଳା ଫୁଲେ ମସ୍ତକେ
ମଥାରେ ଟୀକାଟିଏ ମୁଁ ଦେଲେ ନେବ ପ୍ରିୟେ ॥ 2
====================
ଛନ୍ଦ: କଂସାସାରି7/66 122/222+1

କିଏ କେବେ କା ଲାଗି ରହେ ଯାମୀରା ଜାଗି ।
କିଏ କା ଆଶା ବାନ୍ଧି ସମୂଳେ ଯାଏ ଭାଙ୍ଗି ॥ 1
ନିରେଖେ ଏ ସଂସାର ନୃନେତ୍ରେ କେତେ କାର
ଝରେ ସ୍ରୋତସ୍ତା ମାତ୍ର ଯୁଗାନ୍ତବ୍ୟାପୀ ଧାର ॥ 2
====================
ଛନ୍ଦ: ପ୍ରହାଣ 7/2 122/222+2

କିଏ ସେ କେତେ ବେଳେ ଘରେ ବା ସାଥୀମେଳେ
ବିଚାରେ ଶ୍ରୀୟା ଦେବୀ ପ୍ରସନ୍ନା ହେବେ କାଳେ ॥ 1
ଉଦାସେ କେବେ କେବେ କିଏ ଏକାକୀ ଥାଏ
ତମିସ୍ରା କୋଳେ କେବେ ଅନିଦ୍ରା ରାତ୍ରୀ ପାହେ ॥ 2
====================
====================
211/111+1 to 222/222+2
====================
====================
ଛନ୍ଦ: କୋଶୀ 07/127 211/111+1

ଶାନ୍ତନୁର ତନୟ ଶୀଘ୍ର ମୃତ ଉଭୟ ।
ବ୍ୟାସ ମୁନି ଶକତି ଗର୍ଭ ତହୁଁ ଭରତି ॥ 1
ବଂଶରୁ ଦୁଇ ଜଣ ଦାସ ଝିଅଟି ପୁଣ
ପେଟ ଫୁଲି ଫୁଲିକି ଜାତ ସୁତ ତିନିଟି ॥ 2
ଅନ୍ଧ ଧୃତ ବଡଟି ପାଣ୍ଡୁ ନିବଳ ଅତି
ଏସ୍.ସି. ପୁଅ ବିଦୁର କାଳୁ ବଡ ଚତୁର ॥ 3
====================

ଛନ୍ଦ: ଉଳପା 7/63 211/111+2

ଦେଖି ତୁମକୁ ଥରେ ଜାଗିଅଛି ମନରେ
ଆସିବ ଛଣ ଘରେ କାଇଁଚ ବଣ ପରେ ll 1
ସାଜି ବୁଜି ଅଭିକା ମୋ ବନର ଲତିକା
ବାସ ଛୁଟିବ ହସେ ପୀରତି ପରବଶେ ll 2
====================

ଛନ୍ଦ: ବରଜାପୀ 7/95 211/112+1

ଭିରତ ଜନନୀର ଆସ ଶୁଣିବ ଗୀତ
ସଞ୍ଜ ପଡୁଛି ଲୋଟି ଆଗକୁ ଅଛି ଶୀତ ll 1
ଗୀତ ଛୁଟିବ ଆଜି ଗାୟକ ବସିଲେଣି
ମଞ୍ଚ ଉପର ଦେଖ ଶିକ୍ଷକ ପଶିଲେଣି ll 2
====================

ଛନ୍ଦ: ରୁଚିର 7/31 211/112+2

1-
ଏ ମନ ଅତି ଭାରେ ଆଦିମ ଅଭିସାରେ
ଆଦ୍ୟ ମିଳନ ଆଶା ପୂରିବ ଅଭିଚାରେ ll 1
ଖୋଜି ବରଷ ସାରା ଆଜି ନୟନତିରା
ଆସିବ ମୃଦୁ ହାସେ ଭାଷିବ ମଧୁ ଭାଷେ ll 2

2-
ଈଶ୍ୱର ତୁମ ନେତ୍ରେ ନାହିଁ ତିଳକ ନିଦ୍ରା
କେବଳ ରଚି ଲୀଳା ସୃଷ୍ଟି କରୁଛ ଚିତ୍ରା ll 1
ଏ ପରି ବିଧି କିମ୍ପାଁ ଖଞ୍ଜିଛ ଚଉପାଶେ
କେ ଉଦର ନିମନ୍ତେ ଆନକୁ ନିତି ନାଶେ ll 2
====================

ଛନ୍ଦ: ଜାସରୀ 7/111 211/121+1

ଏଇ ଘର ମାଟିର ସେଇ ଘର ଝାଟିର
ଏ ବିଷମତା ଗିର ଏହି ମଦଭାଟିର ll 1
ଆଜି ଯିବ ସେ ଘର କେହି ବି ନୁହେଁ ପର
ଜାଣ ସତ ଭାସ୍ୱର ସର୍ବଜନ ଆମର ll 2
====================

ଛନ୍ଦ: ଧୁନୀ (ଉନ୍ଦରୀ) 7/47 211/121+2

ରାମ ଭରତେ କହେ ମୋ ହୃଦୟ ଯା ଦହେ
ତୋର ଜନନୀ କଥା କେ ଅଛି ଯିଏ ସହେ ll 1
ମୋ କଠୁଉ ତୋ ଜିମା ଦେଲି ରଖି ଥା ଭଲେ
ଦେବୁ ତୁ ବଢାଇକା ଫେରି ବନୁ ଆସିଲେ ll 2
====================

ଛନ୍ଦ: ନନ୍ଦୟୁ 7/79 211/122+1

ପାଠ ପଢ ରେ ଚାଟ କାମ ଦବ ଏ ପାଠ
ପାଠ ଠକିଲେ ଛାଟ ଜାଣ ତୁ ଛୁଆ ଚାଟ ॥ 1
ପାଠ ପଢିଲେ ହେବ ବାବୁ ବଡ ସାହେବ
କେ ନ ପଢୁ ରେ ବାବୁ ତୁ ତ ପଢିଲେ ହେବ ॥ 2

====================

ଛନ୍ଦ: କିଣପା 7/15 211/122+2

ଆଚମନ ଆଶାରେ ପାଣ୍ଡୁସୁତ କାସାରେ
ଏକର ପଛେ ଆନେ ପେଶୁଅଛି ଭ୍ରାତାରେ ॥ 1
ଫେରିବ କିଏ କେବେଜାଣି ନ ହୁଏ ଯେବେ
ଶେଷକୁ ନିଜେ ଦେଖେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ତଳେ ସର୍ବେ ॥ 2

====================

ଛନ୍ଦ: ପୌରସରୀ 7/119 211/211+1

ଭାରତ ମୋର ଘର ଏଠି ଜନେ ନିଜର ।
ହେଉ ଧନୀ ଅଧନ, କେହି ବି ନାହିଁ ପର ॥1
ଭିନ୍ନ ସିନା ଚଳନ ଦେଶଜନେ ସୁଜନ
ଆଦରି ସର୍ବଜନ ଚାଲିବି ନେଇ ମନ ॥2

====================

ଛନ୍ଦ: ତପୀ (ମୌରଲିକ) 7/55 211/211+2

ଭାରତ ଭୂମି ପରେ ଭେଦ ଯିଏ ବି କରେ
ଆସୁଛି ବେଳ ସିଏ ଖାଇବ ମାଡ ଥରେ ॥ 1॥
ପୂଜିତ ପୂତ ଧରା ଶାନ୍ତିର ଧାମ ପରା
ଏଠି କଲେ ଭୃଶତା ସାଜିବ ସର୍ବହରା ॥ 2॥
ଭୃଶତା= ହିଂସା;

====================

ଛନ୍ଦ: ବୃନ୍ଦା 7/87 211/212+1

ଏ ବନ ଆମ ସତ୍ତ୍ୱ ତା ତରୁ ପୁଷ୍ପପତ୍ର
ଆଦର ଯତ୍ନ ଦେଇ ରକ୍ଷ ତୁ ଦେଶ ପୁତ୍ର ॥ 1॥
ତାପରୁ ବଞ୍ଚିବାର ପ୍ଲାଭନ ଟାଳିବାର
ସେହି ଅରଣ୍ୟ ଆମ ଆଶ୍ରୟ ଏହି ବିର ॥ 2॥
ପ୍ଲାଭନ= ବନ୍ୟା;

====================

ଛନ୍ଦ: ହୋଡପଦା 7/23 211/212+2

ଦେଖ ତୁ ଏହିଠାରେ ଏହି ନଦୀର ଧାରେ
ସେ ଦିନ କେଉଁ ଭାବେ ବନ୍ଧନ ଲାଗିଲା ରେ ॥ 1॥
ନାହିଁ ଟିକେ ବି ଚିହ୍ନ କେହି ନ ଜାଣି ଆନେ
ସାହସ ବାନ୍ଧି କେତେ ଶୋଇଲୁ ମୋର ଯାନେ ॥ 2॥

====================

ଛନ୍ଦ: ଶନ୍ତନୁ (ଲୀଳା) 7/103 211/221+1

ପ୍ରେମର ଭାଷା ଧରି ହେମ ବିଭୂଷା ଭରି
ପଶ୍ଚିମ ସୀମନ୍ତରୁ ଆସୁଛି କେ ଉତ୍ତରି ||1||
ତା ଶିରି ଦେଖା ସରୁ ମୋ ମନୁ ଶଙ୍କା ମରୁ
ଜାଣିବି ତାହା ମୁଖୁ ଆସିଛି ସେ କା ଘରୁ || 2||

====================

ଛନ୍ଦ: ଲୀଳା (କନ୍ତ୍ରମୁଖୀ) 7/39 211/221+2

ରାତିର ଅଭ୍ୟାଗମେ କେ ବସି ବାତାୟନେ
ବ୍ୟାକୁଳ କଣ୍ଠେ କହେ ଆସ ନିଶା ଯାପନେ ||1
ଜାଣି ହୁଏ ନା ଜମା ଦୂର କି ବା ଆପଣା
ଦେଖି ହୁଏ ନା ଥରେ ଜାଗି ମିଳେ ଯାତନା ||2

====================

ଛନ୍ଦ: ବ୍ୟାହାରୀ 7/71 211/222+1

ବ୍ୟାଧପତଙ୍ଗ

ଆସୁଛି ବର୍ଷାମାସ ବ୍ୟାଧପତଙ୍ଗା ଆସ
ଖୋଜୁଛି କନ୍ୟାରତ୍ନ ଆସ ତୁମେ ତା ପାଶ ||1
ଏ ଝିଅ ସଙ୍ଗେ ଖେଳ ଆସୁଛି ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳ
ଘୋଟି ଗଲେ ଅନ୍ଧାର ଶୋଇବ କନ୍ୟା ମୋର ||2
ପ୍ରାଙ୍ଗଣ ସାରା ବମ୍ର ଭୂତଳ ଶଙ୍କାସାର
ଜାଣି ନ ଯା ଭୂମେ ତୁ ଜୀବନ ତୋ ସମ୍ଭାର ||3

ବ୍ୟାଧପତଙ୍ଗ= କଙ୍କି; ବମ୍ର= ପିମ୍ପୁଡି;

L. Kabi 20230404-1309

====================

ଛନ୍ଦ: ଅଧୀରା 7/7 211/222+2

ପର୍ବତ ବର୍ଷାନୀରେ

ଶ୍ରାବଣ ସନ୍ଧ୍ୟାକାଳେ କଜ୍ଜଳ ଦୃମ୍ଭୂମାଳେ
ଗର୍ଜନ ଉଚ୍ଚେ ହେଲେ ପର୍ବତ ମୌନେ ଭାଳେ || ||
ହେବି ମୁଁ ଏକା ଏବେ, ଆଳୟବନ୍ଦୀ ସର୍ବେ
ପର୍ବତରକ୍ଷା ଭାଷା ବିସ୍ମୃତ ଲୋକେ ହେବେ ||2
ଶେଷ ସଭା, ବାହାନା - ଶୋଇବ ଯତ୍ନେ ବାନା
କର୍ବଟ ମୌନୀ ଏବେ କ୍ରାନ୍ତିର ଯାତ୍ରା ସନ୍ନା ||3

କଜ୍ଜଳ= ମେଘ; ଦୃମ୍ଭୂ= ଘଡଘଡି; ଆଳୟବନ୍ଦୀ= ଘରେ ଲୁଚିବେ; କର୍ବଟ= ଗିରି-ଗ୍ରାମ; ଯାତ୍ରା ସନ୍ନା= ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଦୁର୍ବଳ;

L. Kabi 20230404

====================

ଛନ୍ଦ: ବରଶଶୀ 7/123 212/111+1

ଵଂଶଟା ଭରତର ଆପଦେ ଗୁରୁତର
ଆପଣା ଘର କଳି କାହିଁ ତା ପ୍ରତିକର ॥1
ଶୈଶବେ ରିପୁ ଥିଲ ଯୌବନେ ନ ବୁଝିଲ
ମାତୁଆ ଲଢି ମର ମୋର ଵା କିସ ଡର ॥2
ପ୍ରତିକର= ଅଟକେଇବା ଲୋକ;
====================
ଛନ୍ଦ: ବହୁଳୟା 7/59 212/111+2

ମୁଦ୍ରିତା କମଳିନୀ ପୁଷ୍ପିତା କୁମୁଦିନୀ,
ନିଦ୍ରିତା ଦ୍ୟୁପଥିନୀ ଚିନ୍ତିତା ବିରହିଣୀ ॥1

କାନନେ କୁସୁମିତା ବଲ୍ଲରୀ ସୁରଭିତା;
ଲୋକନେ ସୁରଜିତା ସୁନ୍ଦରୀ ବିଧୂରିତା ॥2

ଵଲ୍ଲଭା ସହଚରୀ ଅଙ୍ଗନା ମଧୁଝରା
ଦିବ୍ୟଧାମର ପରୀ ନନ୍ଦନା ପତିହରା ॥3

ମୁଦ୍ରିତ= ବୁଜିଛି: କମଳୀନୀ= ପଦ୍ମ; କୁମୁଦିନୀ= କଇଁ; ଦ୍ୟୁପଥିନୀ= ପକ୍ଷିଣୀ; ବଲ୍ଲରୀ= ଲତା; ଲୋକନେ= ଆଖିକୁ; ସୁରଜିତା= ଦେବତାଙ୍କୁ ଜିଣିଲାପରି; ବଲ୍ଲଭା= ସ୍ତ୍ରୀ, ପ୍ରେମିକା; ଅଙ୍ଗନା= ନାରୀ; ଦିବ୍ୟଧାମ= ସ୍ୱର୍ଗ; ନନ୍ଦନା= ଝିଅ;

L. Kabi 20230405-0455
====================
ଛନ୍ଦ: ମେଥିକା 7/91 212/112+1

କାଲି ଚଞ୍ଚଳ ଆସ ମାଉସୀର ବିଭାକୁ
ଖାଅ ମାଉଁସ ଭାତ ରାତିରେ ଦଶଟାକୁ ॥1
ବେଳ ଥାଉଁ ବଜାର ସାଙ୍ଗ ହେଇ ଯିବା ତ
ଆଣିବାକୁ ଅନେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ବରାତ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ଶରଗୀତି 7/27 212/112+2

ଭାଇ ଲାଗି ଜଣେ କେ ଖୋଜୁ ନାହଁ କି କନ୍ୟା
ଦେଖ ରୂପବତୀଟେ ବୁଦ୍ଧି ଯାର ଅନନ୍ୟା ॥1
ଜ୍ଞାନରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣା ଦାନପୁଣ୍ୟନିମଗ୍ନା
ସ୍ନେହପୂରିତ ଚିତ୍ତେ ସର୍ବଦା ଥିବ ଗଣ୍ୟା ॥2
====================

ଛନ୍ଦ: କାର୍ପିକା 7/107 212/121+1

ଆସ ଆଙ୍କିବା ଛବି ଦେଖିବା କିଏ ଅଛି
ଆଙ୍କି ଦେବ ଯେପରି ସେ କିଏ କଳାକର ||1
ଆସିଲେ ପ୍ରଦର୍ଶନ ସେ କଳା ନିଦର୍ଶନ
ଦେଖି ଦେଇ ଦର୍ଶକ ଗଦ୍ଗଦେ ଥିବେ ଧନ ||2

====================

ଜହ୍ନରାତି ନାୟିକା

ଛନ୍ଦ: ସମାନିକା 7/43 212/121+2

ନାମାନ୍ତର: ଚାମର, ରକ୍ତା

ଜହ୍ନରାତି ନାୟିକା ବାଟ ଚାହିଁ ଚାହିଁକା
ନୀରବେ ଗଲା ବନେ ତୋଳିବାକୁ ମଲ୍ଲିକା ||1
ଭାବନା ଥିଲା ମନେ ଦେବ ପୂଜି କାନନେ
କାଟି ଦେବ ଶର୍ବରୀ ଗୋପନେ ନିକାଞ୍ଚନେ ||2
ତାକୁ ଦେଖି ଚଞ୍ଚରୀ ପୁଚ୍ଛିଲା ସୁନା ପରୀ
କେଉଁ କାନ୍ତକାମନେ ଦୁଃଖିନୀ ତୁ ସୁନ୍ଦରୀ ||3
ଭାଷିଲା ବିଭାଷିନୀ - ଭାମିନୀ ଅଭାଗିନୀ
କାନ୍ତ କର୍ମ-କନ୍ଦଳେ କ୍ରନ୍ଦିତା ମୁଁ କାମିନୀ ||4

କର୍ମ-କନ୍ଦଳ= ଯୁଦ୍ଧକୃତ୍ୟ, war duty;

L. Kabi 202211031905

====================

ଛନ୍ଦ: ଅନାସାଦୀ 7/75 212/122+1

ଆସରେ ନଦୀଧାର ଦେଖିବା କି ଆକାର
ଧାବିନୀ ଉଠେ ଗର୍ଜି ଘେନି ସଙ୍ଗରେ ନୀର ||1
ଦେଖି ନାହିଁ ଯେ ବିତ୍ତ ପାଇଲେ ଅକସ୍ମାତ
ଯେଉଁ ଭାବରେ ମୂଢ ଜାଳକେ ଚଳେ ବାଟ ||2

ଜାଳକ= ଗର୍ବ;

====================

ସାଗରେ ନିର୍ଝରିଣୀ - ଭାଗ ୧

ଛନ୍ଦ: ଅହିଂସା 7/11 212/122+2

ଏହି ଘୋର ପର୍ଜନ୍ୟେ ଏହି ଘଞ୍ଚ ଅରଣ୍ୟେ
ଆମ ମାର୍ଗରେ ହେଲା ଭିନ୍ନତା କି କାରୁଣ୍ୟେ ||1
ଆଜି ଏ ଅମାରାତ୍ରୀ ପେଷିଲା କିଆଁ ଧାତ୍ରୀ
କେହି ନାହିଁ ମୋ ସଙ୍ଗେ ହେବ ସେ ପଥେ ଯାତ୍ରୀ ||2
ସାଥି, ଏ ତ୍ରିଯାମାରେ ଚିତ୍ତ ମୋର କାନ୍ତାରେ
ଆସ ହେ ଥରେ ଦେଖା ଦେବ ଧାବିନୀ ଧାରେ ||3

L. Kabi 20230406-2245

====================

ସାଗରେ ନିର୍ଝରିଣୀ - ଭାଗ ୨

ଛନ୍ଦ: ହର୍ଷିଣୀ 7/115 212/211+1

ଦୂର ଦେଶେ ତୁମର ଯେ ଥିବେ ସାତ ପର
ଫେରି ସାଥୀ ସହଳ ଆସ ଏ ବାସଘର ॥ 1
ଦ୍ଵାର ଖୋଲା ନିରତ ଆସି ପାଶେ ରହ ତ
ହେବ ନୂଆ ମିଳନ ଯାଉ ଦୂରେ କଷଣ ॥ 2
ମାଡି ଚାଲେ ବୟସ ବାକି କେତେ ବରଷ
ଯାନ ଏବେ ଛୁଟିବ ହେଉ ଯାତ୍ରା ସରସ ॥ 3
L. Kabi 20230408-0313

====================

ସାଗରେ ନିର୍ଝରିଣୀ - ଭାଗ ୩

ଛନ୍ଦ: ସୌରକାନ୍ତା 07/51 212/211+2

ସିକ୍ତ ଶୀତ ପ୍ରବହେ ଅନ୍ତରେ ପ୍ରେମ ଦହେ
ଆସ ସାଥୀ ଅଭୟେ ପ୍ରାଣ ଏବେ ଅଥୟେ ॥1
ଦେଖ ଏ ସେ ଧରଣୀ ସାଜି ରମ୍ୟା ରମଣୀ
ଡାକି ଭାଷେ ମିଶି ଯା ସାଗରେ ନିର୍ଝରିଣୀ ॥2
L. Kabi 20230408-0343

====================

ଛନ୍ଦ: ସାମିକା 07/83 212/212+1

ବାଘ ଯାନ୍ତେ ଢୁଳାଇ ଦେଖି ଭାଷେ ବିଲାଇ
ଏ ତ ମୋ ଜାତିଭାଇ ତାକୁ ଦେବା ଚିଡାଇ ॥1
ଶୋଉ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ପୁତ୍ର ଗୋଇଠା ମାରି ଶକ୍ତ
ଦେବି ସେ ସ୍ଥାନ ତେଜି ଗୁଳ୍ମ ପଶ୍ଚାତ୍ ତୁରନ୍ତ ॥2
ବାଘ କାନେଇ ତାକୁ ଆଁ କଲା ଗର୍ଜିବାକୁ
ଦେଖି ମାର୍ଜାର ଭୀତ ତେଜିଲା ଦାବ ଶୀଘ୍ର ॥3
ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ= ବାଘ; ଦାବ= ବନ;

====================

ଛନ୍ଦ: ଭୂରିଧାମା 07/19 212/212+2

ବୃକ୍ଷ ଡାଳେ ପତଙ୍ଗୀ ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ କୁରଙ୍ଗୀ
ମାର୍ଗ ଧାରେ କୃଶାଙ୍ଗୀନାହିଁ କେ ତାର ସଙ୍ଗୀ ॥1
ଦକ୍ଷିଣା ବାୟୁ ଆସେ ଡାକ ହେଲା ନିବାସେ
ରିଶ୍ୟ ଭାଷେ ଘରେ ଯା ଚାଲିଲା ତୋର ଖୋଜା ॥2

====================

ଛନ୍ଦ: ଗୂର୍ଣ୍ଣିକା 07/99 212/221+1

ଆସ ସାଥୀ ମୋହର ଖାଲି କେତେ ମୋ ଘର
ଦ୍ଵାରଦେଶେ ତୁମ୍ଭର ଦେଖ ଏ ବୈଭାବର ॥1
ଚାପି କେତେ ପାରିବ ଅନ୍ତରେ ଯାହା ଥିବ
କାଲି ବା କେବେ ପୁଣି ତାଡନା ତା ପାଇବ ॥2

====================

ଛନ୍ଦ: ମୃଷ୍ଟପାଦା 7/35 212/221+2

ମାନି ଯାରେ ମାନି ଯା ଶୀଘ୍ର କନ୍ୟା ଆସି ଯା
ହେବୁ ଇଚ୍ଛାରେ ବିଭା ଆସ ବେଗେ ଅଙ୍ଗଜା ॥ 1
ପାଖ ଗାଁରେ ସେ ପିଲା ଭାରି ତୋତେ ଖୋଜିଲା
ଖାଇଲା ସେ ନାହିଁ ରେ କାନ୍ଦିଲା ତୋ ପାଇଁ ରେ ॥2
====================

ମାତୃଭାଷା - ଭାଗ ୧

ଛନ୍ଦ: ଖର୍ବିଣୀ 7/67 212/222+1

ମାତୃଭାଷାବୈକୃତ୍ୟ ଯେ କରେ, ଜାଣେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ -
ସେ ନୁହେଁ ଭିକ୍ଷାଯୋଗ୍ୟ ଆସି ହେଲେ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ॥1
ଯା ହୃଦେ ଭାଷା ପାଇଁ ସ୍ନେହ କି ଶ୍ରଦ୍ଧା ନାହିଁ
ସେ କି ସଭାରେ ଗଣ୍ୟ? ହେୟ ସେ ପ୍ରାଣୀ ଭାଇ ॥2
====================

ମାତୃଭାଷା - ଭାଗ ୨

ଛନ୍ଦ: ସୈରଭୀ 7/3 212/222+2

ଯାର ଭାଷା ସମ୍ପନ୍ନା ଆଜ ଦୁଃଖେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନା
ତା ଗଢ଼ା କାବ୍ୟସ୍ରୋତେ ସୃଷ୍ଟି ଭାବେ ଆଚ୍ଛନ୍ନା ॥1
ଭାଷା ସମାଜେ ସମ୍ପଦ୍ ଯେ କରେ ତାହା ରକ୍ଷା
ଦେଶର ପ୍ରେମୀ ନିଷ୍ଠେ ନେବ ତାହା ସଚ୍ଛିକ୍ଷା ॥2
====================
====================
====================
====================

ଛନ୍ଦ: ମୁଖକି 7/125 221/111+1

ମା ଗୋ ଦିଅ ସକଳ ବିଦ୍ୟାଧନର ବଳ
ଆମେ ତ ଟିକି ଶିଶୁ ଚୌପାଶ ଭବଜଳ ॥
ସାମାନ୍ୟ ଦିଅ ବଳ ଆଦୌ ନ ଖର ଛନ।
ଆମେ ତ ଟିକି ଝର ତୁମ୍ଭେ ଜଳଧି ଜଳ ॥
====================

ଶୋକାର୍ତ୍ତ ନର

ଛନ୍ଦ: ହୀର 7/61 221/111+2

କେତେକ ସମୟରେ ବର୍ଷା ସଦୃଶ ଝରେ
ଏ ନେତ୍ରୁ ବୁକୁ ପରେ ଶୋକାଶ୍ରୁ ବିଜନରେ ॥1
ଆରମ୍ଭ ଦିନୁ ଧରା ପୃଷ୍ଠେ ରୁଦନ ଭରା ।
ଶୁଦ୍ଧୋଦନସୁତ ଯା ଶୋକେ ସଦନହରା ॥2
କେତେ ଯୁଗ ଭୁଭନେହେବେ ବିକଳ ଜନେ ।
କେବେ ଫିଟିବ ଦିବା ଅମ୍ଭୋଦ ବିଚଳନେ ॥3

ରୁଦନ= କ୍ରନ୍ଦନ; ଶୁଦ୍ଧୋଦନସୁତ= ବୁଦ୍ଧ;
ଅମ୍ଭୋଦ ବିଚଳନେ= ମେଘ ହଟି ଯାଇ;

L. Kabi 20230415
====================
ସିଂହାସନର ମଜା
ଛନ୍ଦ: ସରଳାଗ୍ରୀ 7/93 221/112+1
କେବେ ତପନ ରୌଦ୍ର କେବେ ପ୍ରବୃଷ ଧାର
କେବେ ଶିଶିର ଜାଡ ଚାଷେ କୃଷକ ତାର ॥1
ତେଣେ ଦିବସ ରାତି ଅନ୍ଧାର ଘନ ରାତି
ଉଦ୍ୟୋଗ ଘର ତାତି ଲଘେ ଶ୍ରମିକ ଜାତି ॥2
ନେତାର କିଛି ନାହିଁ ବଞ୍ଚେ କର ଉଠାଇ
ସଞ୍ଚେ ସ୍ୱଜନ ପାଇଁ ସିଂହାସନ ସଜାଇ ॥3
====================
ଚହଟଚମ୍ପା
ଛନ୍ଦ: ସ୍ଥୂଳା 7/29 221/112+2

କେବେ ଦିଶିବ ପାଶେ ଭଙ୍ଗା ଛପରବାସେ
ବର୍ଷା ଝଡ ବତାସେ ଚୋରା ମିଳନ ଆଶେ ॥1
ଏବେ ଅବନି ସାରା ଧାଏଁ ସଲିଳ ଧାରା
ଅନ୍ଧାର ନିଶିନାଶେ ଏ ବାସ ନିଜ କାରା ॥2
ଉଦ୍ୟାନ ଫୁଲ ପତ୍ରେ ଚମ୍ପା ପୁଲର ସତ୍ତ୍ରେ
କେବେ ଦିଶିଛି ସାଥୀ ସେ ଚିତ୍ର ଦୁଇ ନେତ୍ରେ ॥3
ଆଗୋ ଚହଟଚମ୍ପା ଏ ବେନି ନିଜ ହାତେ
ଗୁନ୍ଥା ଫୁଲର ମାଳା କେତେ ତୁମରି ମାଥେ ॥4
କେବେ ଥିଲି ଶିକାରୀ ମାୟା କୁହୁକକାରୀ
ଯେବେ ହଜିଲ ଦୂରେ ଏବେ ପଥଭିକାରୀ ॥5
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304160133
====================
ରାଜାଟି ପଳାଇବ - ଭାଗ ୧
ଛନ୍ଦ: ଦୋଷା 7/109 221/121+1

ରାଜାର କି ଦୁର୍ଗୁଣ ସେ ଖାଲି କରେ ଶୁଣ
ତା ବନ୍ଧୁର ପୋଷଣ ଦୀନେ କରି ଶୋଷଣ ॥1
ତାହାର ଗଳା ଧର ଘୋଷାରି ବିଦା କର
କାଳେ ଯିବ ସେ ଖସିସର୍ବେ ଜଗ ତା ଘର ॥2
ଟଙ୍କା ହରି ଦେଶର ତା ବନ୍ଧୁ ଗଲେ ଖସି
ଏ ମଧ ପଳାଇବ ଅଣ୍ଟା ଧରି ଥା କଷି ॥3
====================
ରାଜାଟି ପଳାଇବ - ଭାଗ ୨
ଛନ୍ଦ: ପୂର୍ଣ୍ଣା 7/45 221/121+2

ତା ନ୍ୟାୟ କଳା ପରେ କାରା ଦିଅ ସତ୍ୱରେ
ମୋଟା କିଛି ଧାତୁରେତାଲା ଦିଅ ସେ ଘରେ ॥1
ଟଙ୍କା ଲୁଟି ଭାଗିବା ତା ସ୍ପଷ୍ଟ ପରମ୍ପରା;
ଅଭ୍ୟସିତ କୁକ୍କୁରେ ରକ୍ଷୀ ରଖ ତା ଘରେ ॥2

====================

ଛନ୍ଦ: ଗୁଞ୍ଜା 7/77 221/122+1

ଏବେର ଧରାପୃଷ୍ଠ II1ଦେବଙ୍କୁ କରେ ତୁଷ୍ଟ
ବିଜ୍ଞାନ ବଳେ ସାଧ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା କଷ୍ଟ II1
ପୃଥ୍ୱୀ ଦିଶିଲା ଛୋଟ ସର୍ବତ୍ର ବସେ ହାଟ
ରାତ୍ରୀଦିବସେ ସେହି ହାଟେ ସଭିଏଁ ଭେଟ II2
ଭୂପେନ୍ଦ୍ର କି ଗୋପାଳ ଏକା ନିୟମେ ଚାଲ
କାହା ପ୍ରଭୁ କେ ନାହିଁ ପ୍ରାସାଦ କି ବା ଚାଳ II3

====================

ଛନ୍ଦ: ଭକ୍ତି (ବେଧା -vv) 7/13 221/122+2

କା ଯୋଗୁ ଧରା ପୃଷ୍ଠେ ଆଲୋକ ହୁଏ ସାରା
ଦୋଷାଗମନେ ସାଜେ ଆକାଶ ପରେ ତାରା II1
କା ଦେଇ ଖରା ବର୍ଷା ହେମନ୍ତ ହୁଏ କେବେ
କା ହାତ ଟଣା ଗାରେସଂଗୀତ ହୁଏ ଧାରା II2

====================

ବାହାଘରେ ତୁମର - ଭାଗ ୧

ଛନ୍ଦ: କ୍ରୋଡାନ୍ତିକ 7/ 221/211+1

ବାହାଘରେ ତୁମର କେତେ ଥିବେ ନିଜର
ମୋତେ ତ ଜାଣି ପର ଦେଲେନି କେ ଖବର II1
ପତ୍ରେ ଫୁଲେ ସଦନ ପୂରାଅ ଗଣ୍ଡି ଧନ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଥାଉ ମନ ନେତ୍ରେ ମିଠା ସପନ II2

====================

ବାହାଘରେ ତୁମର - ଭାଗ ୨

ଛନ୍ଦ: ଚୂଡାମଣି 7/53 221/211+2
(ନିର୍ବାଧିକା -vv)

ବାହା ପରେ ନଗରେ ନୂଆ ସୁନା ଡଗରେ
କେବେ ତୁମେ ଚଳିଲେ ଦେଖା ତ ହେବ ଥରେ II1
ଲାଜେଇଲେ ମଉନୀ ସାଥେ ସୁନା ଭଉଣୀ
ଅଣ୍ଟାକୁ ତା ଚିମୁଟା ଦେବା କଥା ସଜନୀ II2

====================

ଛନ୍ଦ: ବୃନ୍ଦା 7/85 221/212+1

ହେଲାଣି ଶୀତ ମାସ ସାଥୀ ତୁ ଆସ ଆସ
ନିଃଶୂନ୍ୟ ମୋର ବାସକେ ନାହିଁ ଆଶ ପାଶ II1
କେବେ ମନେ ପଡେ କି ଯା କାନ୍ଦି ଦେଲ ଲେଖି
ମୋ ଚିତ୍ତ ତାର ଚିତ୍ର ଦେଖେ ଦିବା କି ରାତ୍ର II2

====================

ଛନ୍ଦ: ଭୀମାର୍ଜନ 7/21 221/212+2

ଏ ମେଘ ଆଡୁଆଳେ ବିଦ୍ୟୁଲ୍ଲତା ପ୍ରଶାଳେ
ତା ନୃତ୍ୟ ରଙ୍ଗ ତାଳେ କାନ୍ଦେ କିଏ ମୁଁ ଭାଳେ ॥1
ସେ ପ୍ରେୟସୀ କିଏସେ ବିଚ୍ଛେଦରେ ଉଦାସେ
କା ଅଶ୍ରୁ ସାଜି ଧାରା ବର୍ଷା କରେ ବିଚାରା ॥2
ମୋ ପ୍ରେୟସୀ କି କାଳେ ସେ ମେଘ ଆଡୁଆଳେ
ବିଚ୍ଛେଦ ବହ୍ନିଜାଳେ ତା ଅଶ୍ରୁନୀର ଢାଳେ ॥3

====================

ଛନ୍ଦ: କାମୋଦ୍ଧତା 7/ 221/221+1

ଶୀତ-ତ୍ରିଯାମା ଥର ଜାଗେ ମୁଁ ବୈଭାବର
ବିଚ୍ଛେଦରେ କାତର ନେତ୍ରେ ଝରେ ଝର୍ଝର ॥1
ଯେବେ କରେ ମର୍ମରଶାଖା ବତାସେ ଖର
ପକ୍ଷୀ ଅବା ବାନର ତତ୍କାଳ ଆସେ ଡର ॥2
ସେ ବେଳ ଭୀତିପ୍ରଦ ପ୍ରେମେ ହୁଏ ଗଦ୍ଗଦ
ମିଥ୍ୟା କରେ କଳ୍ପନ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ମୋ ସମ୍ପଦ ॥3

====================

ଭଗ୍ନୀ କହେ ଭାଇ ରେ

ଛନ୍ଦ: ରାଜରାଜୀ7/37 221/221+2

ମାସେ କି ବର୍ଷେ ପରେ ଦେଖା ମିଳେ ଯାତରେ
କେବେ ତ ଭଗ୍ନୀ ଜଣେ ଚିତ୍ତେ ନ ଆସେ ଦିନେ ॥1
ଏ ବର୍ଷ ରାକ୍ଷୀ ଦିନେ ତୋତେ ମିଠା ଖୋଇବା
ହେଲେ ନ ଆସେ ଯିଏ କା ହାତରେ ପେଷିବା ॥2
ତୋତେ ମୁଁ ଖୋଜେ ସିନା ଯେ ବୀର ଭଗ୍ନୀ ବିନା
ସେ ଭାଇ ଲକ୍ଷେ ଥିଲେ ଏକା ହିଁ ଖାନା ପିନା ।॥3

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304171555

====================

ଛନ୍ଦ: ବାର୍ଦ୍ଧୀ 7/69 221/222+1

ଯେ ଛନ୍ଦ ଲେଖେ ହାତ ଅକ୍ଷଣେ ହେଲା ତ
କେତେ କିଏ ଲେଖନ୍ତିଦେଖା ଥରେ ହେବା ତ ॥1
ଯେବେ କିଏ ମୋଠାରୁ ଦେଖାନ୍ତି ଲେଖା ବେଶି
ତାହାଙ୍କ ହାତେ ରାଜ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ନିଶ୍ଚେ ଦେବି ॥2

====================

ଛନ୍ଦ: ସୂର (ନିମ୍ନାଶୟା) 7/5 221/222+2

ହେଲାଣି ପୃଥ୍ୱୀ ସାରା ଦୁର୍ଦମ୍ୟ ବର୍ଷାଧାର
ଦେଖା ନ ଯାଏ ଆଗେ କାହା ମୁଖଶ୍ରୀ-ତାରା ॥1
ହେଲେ ବି ସନ୍ଧ୍ୟାକାଶେ ପକ୍ଷୀଟି କାହା ପାଶେ
କି ବ୍ୟସ୍ତ ଦେଖା ଯାଏ କି କ୍ଷିପ୍ର ସେ ଅଭ୍ୟାସେ ॥2

====================

ଆସନ୍ତେ ମୁନିବର
ଛନ୍ଦ: ଅମତି 7/121 222/111+1

ଏବେ କେ ମୁନିବର ଦେଖନ୍ତେ ଛଣ ଘର
ବର୍ଷାରେ ସରସର ହେମନ୍ତେ ଥରଥର ॥1
ନୈର୍ଦ୍ଧନ୍ୟେ ଅଧନର ଭାଗ୍ୟେ ରିକ୍ତ ଉଦର
ନେତାଏ ଧନହର ସଙ୍ଘାତେ ହରବର ॥2
ଲେଖନ୍ତେ ଜନମତ ଜାଗନ୍ତା ପରବତ
ଜାଣନ୍ତେ ମିଛସତ ଦେଖାନ୍ତେ ଶୁଭପଥ ॥3
ସଙ୍ଘାତ= ସଂଗ୍ରହ;
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304172111
====================
ଛନ୍ଦ: ନବସରା 7/57 222/111+2

ସନ୍ଧ୍ୟାକାଶର ତରା ଲାଗେ ସେ ଫୁଲଝରା
ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଖରା ଯାଏ କାହିଁ ବିଚରା ॥1
ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକ ବଇରୀ ସେ ଯାହା ଅନୁଚରୀ
ଯଥାର୍ଥେ ମିଛ ସରୀ ସଂଜ୍ଞାର୍ଥେ ଛଳ ଶରୀ ॥2
ସରୀ= ସାହାଯ୍ୟକିରୀ; ଶରୀ= ଧନୁର୍ଦ୍ଧାରୀ;
====================
ଛନ୍ଦ: ମୌଳିସ୍ରକ୍ 7/89 222/112+1

ସେ କାଳେ ନୃପଦଣ୍ଡ ନେତା ଆଜିର ଷଣ୍ଡ
ବଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରାବୃଷ ଜାଡ ଚାଷୀ ପୃଷ୍ଠକୁ ମାଡ ॥1
ଏ ଭାଗ୍ୟ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ସଂସାରେ ଗରିବଙ୍କ
ମାଗେ ଭୂପତି ଅର୍ଥ ଯେତେ ସେ ହଉ ରଙ୍କ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ମଦଲେଖା 7/25 222/112+2

କେବେ ବା ଅଭିସାରେ ଆଲୋଳା ନବବାଳା
କେବେ ଲୋତକଧାରେ ବିନ୍ୟାସେ ପଦମାଳା ॥1
କାବ୍ୟେ ଷଡ୍ରସ ବୋଳା ନେତ୍ରେ ସ୍ୱପ୍ନର ଭେଳା
ଗାତ୍ରେ ପ୍ରେମର ଖେଳା ପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କ୍ରମମାଳା ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: କାଳମ୍ବି 7/105 222/121+1

ହେ ରାତ୍ରୀ କୃପାମୟି ! ଏ ଭୂତେ ଦୟା ବହି
ପ୍ରସ୍ୱିନ୍ନା ତନୂ ଧରି ସେବାରେ ସଦା ତୁହି ॥1
ଗମ୍ଭୀର ପ୍ରମା ଧରି ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟେ ସଦା ବରି
ସମ୍ମୋହେ ସୁତେ ରଖ ମର୍ମେ ଭାବନା ଭରି ॥2
ଏ ରାତ୍ରେ କି ଚିନ୍ତନ ମୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତୁମ
ସଙ୍ଗେ ଆଣି ଆସିଛ ଦେ ମୋତେ କହେ ମନ ॥3
====================

ଛନ୍ଦ: ମହୋନ୍ମୁଖୀ 7/41 222/121+2

ଉଦ୍ୟାନେ ଫୁଲେ ଫୁଲେ ମୌଳିନ୍ଦ ଭ୍ରମେ ବୁଲେ
ପ୍ରେଷ୍ଠା ମୋ କହେ ମନେ ନିର୍ଭିନ୍ନା ଲତାବନେ ॥1
ଲତାନ୍ତେ ହସେ କଳି - କେ ନିର୍ବିଦ୍ୟ ତୋ ଭଳି
ମୋ ପାଶେ ତୁ ଟା ଛଳୀ ଯା ତୋ ଛତ୍ର ତୋ ସ୍ଥଳୀ ॥2

ମୌଳିନ୍ଦ= ଭ୍ରମର; ପ୍ରେଷ୍ଠ= ପ୍ରେମିକ; ନିର୍ଭିନ୍ନ= କଢଫୁଟି;
ଲତାନ୍ତ= ଲତାଗ୍ର; ନିର୍ବିଦ୍ୟ= ଅପାଠୁଆ; ଛତ୍ର= ଫେଣା;

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304180343

====================

ଏ ପାଖେ ନଦୀଧାରା - ଭାଗ ୧

ଛନ୍ଦ: ଦେବକ 7/73 222/122+1

ଏ ପାଖେ ଦବା ଭାରସେ ପାଖେ ଶବାଧାର
ଏ ପାଖେ ବିଦା ମନ୍ତ୍ର ସେ ପାଖେ ପିତା ପତ୍ର ॥1
ସଂସାରେ ତ ଏ ରୀତିମିଥ୍ୟା କା ସହ ପ୍ରୀତି
କେବେ କେ ଯିବେ ଦୂର ମେଳା ଭାଜିବା ସାର ॥2
ଯେ ମାର୍ଗେ ଗଲେ ଯାଇ ବାରେ ଲେଉଟା ନାହିଁ
ସେ ଯାତ୍ରାପଥେ କେହି ଯା ଦେଖେ କହେ ନାହିଁ ॥3
ଯେତେ ଜାଣିଲେ ଚିତ କେବେ ହେଁ ବୁଝେ ନା ତ
ଖୋଜେ ବନ୍ଧୁସଙ୍ଗାତ, ସାଥୀଟେ ପରିଜ୍ଞାତ ॥ 4

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304180808

====================

ଏ ପାଖେ ନଦୀଧାରା - ଭାଗ ୨

ଛନ୍ଦ: ଇଭଭ୍ରାନ୍ତା 7/9 222/122+2

ଏପାରେ ଫୁଲେ ପତ୍ରେ ଆଭାଷେ ନଦୀଧାରା
ପୂର୍ବାଶା ମହାକାଶେ ଉଦ୍ଦୀପ୍ତା କୁଆଁ ତାରା ॥1
ସେପାରେ ଅଦମ୍ୟା କା ଚକ୍ଷେ ସଞ୍ଚିତା ଧାରା-
ସନ୍ତାପେ ଜଳେ ବକ୍ଷେ ସନ୍ନା ବେଦନା ସାରା ॥2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304181717

====================

ଛନ୍ଦ: ଭୂରିମଧୁ 7/113 222/211+1

ଚିତ୍ରେ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ମୁଖ ଦେଖନ୍ତେ ଭାରି ସୁଖ;
ସଞ୍ଚାଟେ ତା ଉପର ଘାତେ ଥାପେ ପୟର ॥1
ଭାଷେ ଏ ବ୍ୟାଘ୍ର ସତ ହେଲା ପାଦେ ଦଳିତ
ହେଲାଣି ତ୍ରସ୍ତ ଅତି ମୋ ପାଶେ ଦୀନମତି ॥2

ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304190808

====================

ଛନ୍ଦ: ବର୍କରିତା 7/49 222/211+2

ବୋଝେ ନେଖା ପରିବାଅତି କେତେ ଟଙ୍କା ଧରିବା
ଭାର୍ଯ୍ୟା ମୋ ରାଗ କଲେତ ପାକାଭାବେ ମରିବା ॥1
ଅଣ୍ଡାବଜାର ଘରେଅତି କେତେ ଯେ ଅର୍ଥ ସରେ
ଯେ ସମ୍ଭାଳେ ଘରଟାଅତି ନିଷ୍ଟେ ତା ଭାଲ ଫଟା ॥2
ପାକ= ରୋଷେଇ;
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304190909
====================
ଛନ୍ଦ: ଅଶ୍ମେଥୀ 7/81 222/212+1

କେ ଖାଏ ବଞ୍ଚିବାକୁ କେ ବଞ୍ଚେ ଖିଇବାକୁ
କେ ପାରେ ନାହିଁ ଖାଇ ଜୀବନ୍ତ, ପ୍ରାଣ ନାହିଁ ॥1
ସ୍ୱଳ୍ପାହାରୀ ଅନେକ ଅତ୍ୟାହାରୀ ଜନୈକ
ବୈଚିତ୍ର୍ୟେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶ କାଳେ କାଳେ ବିଶେଷ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: କିର୍ମୀର 7/17 222/212+2

କେମନ୍ତ ଦ୍ୱେଷମନ୍ତ୍ରେ ହିଂସାହତ୍ୟାର ସୂତ୍ରେ
ଏ ଦେଶେ ହେବ ରାଜା ଏ ଶିକ୍ଷା ଳ କେଉଁ ଗ୍ରନ୍ଥେ ॥1
ସଂରମ୍ଭେ କେଉଁ ଭାବେ ପ୍ରଜ୍ଞାବାନ୍ ହେବ ତୁମ୍ଭେ
ଲୋକେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ନ ଦେବେ, ସ୍ୱାର୍ଥୀ ସ୍ୱାର୍ଥେ ହିଁ ଦେବେ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ସମ୍ପାକ 7/97 222/221+1

ହେ ବିଶ୍ୱସ୍ରଷ୍ଟା ତବ ସଂସାରେ ହିଂସାରବ
ତାହା ସଙ୍ଗେ ସମ୍ଭବ କେମନ୍ତ ପ୍ରେମାର୍ଣ୍ଣବ ॥1
କିମ୍ପାଁ ତୁମ୍ଭେ ଅକ୍ଷମ ଭାଳେ କେ ମୂଢାଧମ
ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରଜ୍ଞାନେ ଲବ ଦେଖା ହେ ଯାଉ ଭ୍ରମ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ହିନ୍ଦୀର 7/33 222/221+2

ବର୍ଷାକାଳେ ଚଞ୍ଚରୀ ଖୋଜେ ନା ତା ମଞ୍ଜରୀ
ପୁଷ୍ପୋଦ୍ୟାନେ ମର୍କଟୀ, ମାଳୀ ହାତେ କର୍ତ୍ତରୀ ॥1
ଫୁଲ୍ଲେ ପତ୍ରେ ବୃକ୍ଷରେ ଭୀତି ପ୍ରାଣେ ସଞ୍ଚରେ
ରୋଧୋଭକାରା କମ୍ପିତା ଏ ଦୃଶ୍ୟେ କୋପେ ଥରେ ॥2
====================
ଛନ୍ଦ: ନୀହାରୀ 7/65 222/222+1

ସର୍ବପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରାଣ ଆହେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡାଧୀଶ
ସର୍ବାତ୍ମା ନାଗୀ ଦେବ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ୟୋତିର୍ଲୋକେଶ ॥1
ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀପାଦେ ମସ୍ତ ଆଲମ୍ବୀ ବାଣୀପୁତ୍ର
ମାଗେ, ଦୁର୍ବିଷାତ୍ମାଙ୍କୁ ଯାବଚ୍ଚନ୍ଦ୍ରାର୍କେ ନାଶ ॥2
====================

ଛନ୍ଦ: ଶୀର୍ଷା 7/1 222/222+2
(ଶିପ୍ରା, ଶୀର୍ଷା -vv(ଶିଷ୍ୟା -cp)

କେବେ କେବେ ଦେଖାରେ ଦୂରେ ସୀମାରେଖାରେ
ଯେ ସ୍ନେହେ ପୂର୍ଣ୍ଣା ସେ ମୋ ଲେଖାରେ ନା ଯୋଖାରେ ॥1
ତେବେ ସେ ସ୍ୱର୍ଗ୍ୟା ଗୋରୀ ସୀମାରେଖା ସେପାରେ
ତା ନେତ୍ରେ ଗଙ୍ଗାବାରୀ ମୋ ଉଦ୍ଦେଶେ ବାହାରେ ॥2
ସୀମା ପାରେ ଦେଖେ ତା ଗ୍ରନ୍ଥେ କେତେ ଯା ବାର୍ତ୍ତା
ପ୍ରେମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣା ଲେଖା ଲେଖାଏ ଯେହ୍ନେ ଧାତା ॥3
ଭାଳେ ଏ ସୀମାରେଖା ଚାହେଁ ନା କେବେ କର୍ତ୍ତା
କିମ୍ପାଁ ଏ କାହା ସୃଷ୍ଟା କିମ୍ପାଁ ମୌନେ ମୋ ଶାସ୍ତା ॥4
ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି 202304191919

===================
===================

ପ୍ରତିଷ୍ଠା - ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା - ଗାୟତ୍ରୀ - ଉଷ୍ଣିକ୍

ଛନ୍ଦର ନିୟମାନୁଯାୟୀ ଚାରିପାଦ ବିଶିଷ୍ଟ କାବ୍ୟପଦ ବା stanzaର ପ୍ରତି ପାଦରେ ୪ ଅକ୍ଷର ଥାଇ ଛନ୍ଦରେ ଲେଖା ଥିବା (ଅର୍ଥାତ୍ ୪× ୪= ୧୬ ଅକ୍ଷରର) ଛନ୍ଦ ସବୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ । ସେହି ପରି ୫ (ମୋଟ ୫×୪=୨୦) ଅକ୍ଷରର ଛନ୍ଦଗୁଡକ ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା, ୬ (ମୋଟ ୬×୪=୨୪) ଅକ୍ଷରର ଛନ୍ଦଗୁଡକ ଗାୟତ୍ରୀ ଓ ୭ (ମୋଟ ୭× ୪= ୨୮) ଅକ୍ଷରର ଛନ୍ଦଗୁଡକ ଉଷ୍ଣିକ୍ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ।

ଛନ୍ଦୋବିଧାନରେ ବାର୍ଣ୍ଣିକ ଛନ୍ଦର ପ୍ରସ୍ତାର ବା spread sheetରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଛନ୍ଦ ୧୬ ପ୍ରକାର, ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠା ୩୨ ପ୍ରକାର, ଗାୟତ୍ରୀ ୬୪ ପ୍ରକାର ଓ ଉଷ୍ଣିକ୍ ଛନ୍ଦ ୧୨୮ ପ୍ରକାର ଅଛି ।

ଏ ସବୁ ଛନ୍ଦର ନାମ, ବର୍ଣ୍ଣବିନ୍ୟାସ ନିୟମ ଓ ଉଦାହରଣ ଏଠାରେ ଦତ୍ତ ଅନୁବନ୍ଧ ବା linkରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଏଥିରେ ଲଘୁ ବା ଏକମାତ୍ରିକ ବର୍ଣ୍ଣ ନିମନ୍ତେ 1 ଓ ଗୁରୁ ବା ଦ୍ୱିମାତ୍ରିକ ବର୍ଣ୍ଣ ନିମନ୍ତେ 2 ସଙ୍କେତ ଦିଆ ଯାଇଛି ।

ବିନୀତ ଶ୍ରୀ ଲଲାଟେନ୍ଦୁ କବି
202304210127

https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.553717

ସବିଶେଷ ଛନ୍ଦ ଶିଖିବାକୁ ଏହି ବାଗ୍‌ବଲ୍ଲଭ ପରି କିଛି ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠ କରନ୍ତୁ ।

षकारान्तक्लिवलिङ्गः

धनुष् शब्दः

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
प्रथमा	धनुः	धनुषी	धनूंषि
द्वितीया	धनुः	धनुषी	धनूंषि
तृतीया	धनुषा	धनुर्भ्याम्	धनुर्भिः
चतुर्थी	धनुषे	धनुर्भ्याम्	धनुर्भ्यः
पञ्चमी	धनुषः	धनुर्भ्याम्	धनुर्भ्यः
षष्ठी	धनुषः	धनुषोः	धनुषाम्
सप्तमी	धनुषि	धनुषोः	धनुष्षु
सम्बोधन	हे धनुः	हे धनुषी	हे धनूंषि

छन्दस् शब्द रूप

(नपुंसकलिंग)

शैली

	एक	द्वि	बहु
प्रथमा	छन्दः	छन्दसी	छन्दांसि
सम्बोधन	छन्दः	छन्दसी	छन्दांसि
द्वितीया	छन्दः	छन्दसी	छन्दांसि
तृतीया	छन्दसा	छन्दोभ्याम्	छन्दोभिः
चतुर्थी	छन्दसे	छन्दोभ्याम्	छन्दोभ्यः
पञ्चमी	छन्दसः	छन्दोभ्याम्	छन्दोभ्यः
षष्ठी	छन्दसः	छन्दसोः	छन्दसाम्
सप्तमी	छन्दसि	छन्दसोः	छन्दःसु / छन्दस्सु

विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
प्रथमा	नभः	नभसी	नभांसि
द्वितीया	नभः	नभसी	नभांसि
तृतीया	नभसा	नभोभ्याम्	नभोभिः
चतुर्थी	नभसे	नभोभ्याम्	नभोभ्यः
पंचमी	नभसः	नभोभ्याम्	नभोभ्यः
षष्ठी	नभसः	नभसोः	नभसाम्
सप्तमी	नभसि	नभसोः	नभःसु
सम्बोधन	हे नभः !	हे नभसी !	हे नभांसि !

.

ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଛନ୍ଦାଂସି କେବଲମ୍

===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

ନଗର ଛପର ତଳ ଅଧନ ଅଳପ ବଳ
ଯିବ ନ ଯିବ, ସହଳ ଦିଅ ପଥ୍ ଦିଅ ଜଳ । (ସ୍ୱରା.

08 -m 8/256
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ମଳୟଜ (କୃତୟୁ, କୃଶୟୁ -vv)
गण/ଗଣ: ନଗଣ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/111+ 11 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/128
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ହରିପଦ
गण/ଗଣ: ନଗଣ ନଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/111 + 12 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -cs 8/64
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ତୁଙ୍ଗ (ତୁଙ୍ଗା -vv)
गण/ଗଣ: ନଗଣ ନଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/111 + 22 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -cp 8/96
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ପଦ୍ମ;(ଲସଦଂସୁ, କମଳ -vv)
गण/ଗଣ: ନଗଣ ସଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/112 + 12 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/160
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ହରିତ୍
गण/ଗଣ: ନଗଣ ସଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/112 + 21 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/32
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ରୁଦ୍ରାଳୀ
गण/ଗଣ: ନଗଣ ସଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/112 + 22 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/112
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଅଶ୍ୱନି
ଗଣ: ନଗଣ ଜଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/121 + 12 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/16
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ପାଞ୍ଚାଳାଙ୍ଘ୍ରି (ପଞ୍ଚାସ୍ୟାଙ୍ଘ୍ରି)
गण/ଗଣ: ନଗଣ ଯଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/122 + 22 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -cs 8/120
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଗଜଗତି/ଗଜପତି -m
गण/ଗଣ: ନଗଣ ଭଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/211 + 12 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/56
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବୃତମୁଖୀ
गण/ଗଣ: ନଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/211 + 22 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/216
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ପାକଳି
गण/ଗଣ: ନଗଣ ରଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/212 + 11 (8)
===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/88
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଉପଳିନୀ (କୃତବତୀ)
गण/ଗଣ: ନଗଣ ରଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/212 + 12 (8)

===================
ଛନ୍ଦ: XXXX 8/000 00000000000

08 -vv 8/152
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ନଖପଦା
गण/ଗଣ: ନଗଭ ରଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/212 + 21 (8)
यति/ଯତି:
===================
08 -vv 8/24
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: କୁରରିକା
गण/ଗଣ: ନଗଣ ରଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/212 + 22 (8)
===================
8 -vv /104
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ମାଣ୍ଡବକ
गण/ଗଣ: ନଗଣ ତଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/221 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/40
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ବାନ୍ତବାହ
गण/ଗଣ: ନଗଣ ତଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/221 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/200
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ପ୍ରୀତା
(ଅପ୍ରୀତା, ଅତିପ୍ରୀତା, ଅଳିପ୍ରୀତା)
गण/ଗଣ: ନଗଣ ମଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/222 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/8
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଗୋପାବେଦୀ
गण/ଗଣ: ନଗଣ ମଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 111/222 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/252
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ନିରୁଦ
गण/ଗଣ: ସଗଣ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/111 + 11 (8)
===================
08 -m 8/116
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ବିମଳଜଳା
गण/ଗଣ: ସଗଣ ନଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/111 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/220
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଅମନା
गण/ଗଣ: ସଗଣ ସଗଣ + ଲଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/112 + 11 (8) {&}

===================

08 -vv 8/92

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କଳିକା (କରିଳା)

गण/ଗଣ: ସଗଣ ସଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/112 + 12 (8)

===================

08 -cp 8/28

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବିତାନ

(ରମଣୀୟଶିଖା, ପଞ୍ଚଶିଖା -vv)

गण/ଗଣ: ସଗଣ ସଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/112 + 22 (8)

===================

08 -cp 8/52

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଈଶ (ଦିଗୀଶ -vv)

गण/ଗଣ: ସଗଣ ଜଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/121 + 22 (8)

===================

08 -vv 8/140

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ନାଗାରି

गण/ଗଣ: ସଗଣ ଯଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/122 + 21 (8)

===================

08 -vv 8/12

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଯୁଗଧାରୀ

गण/ଗଣ: ସଗଣ ଯଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/122 + 22 (8)

===================

08 -vv 8/244

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ସୃତମଧୁ

गण/ଗଣ: ସଗଣ ଭଗଣ + ଲଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/211 + 11 (8)

===================

08 -vv 8/180

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ନୃତନର୍ମ (ଅନୃତନର୍ମ)

गण/ଗଣ: ସଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/211 + 21 (8)

===================

08 -cs 8/52

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମୋଦ (ଅତିମୋହା -vv)

गण/ଗଣ: ସଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/211 + 22 (8)

===================

08 -vv 8/84

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଶଲ୍ଲକପ୍ଲୁତ

गण/ଗଣ: ସଗଣ ରଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/212 + 12 (8)

===================

08 -cs 8/148
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ସୁବିଳାସା (ବଳୀକେନ୍ଦୁ -vv)
गण/ଗଣ: ସଗଣ ରଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/212 + 21 (8)
===================
08 -vv 8/20
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ପରିଧାରା
गण/ଗଣ: ସଗଣ ରଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/212 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/100
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ସରଘା
गण/ଗଣ: ସଗଣ ତଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/221 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/36
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କୌଚମାର
गण/ଗଣ: ସଗଣ ତଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/221 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/196
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବୃନ୍ତ
गण/ଗଣ: ସଗଣ ମଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 112/222 + 11 (8) {&}
===================
08 -vv 8/254
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କ୍ଷୁର
गण/ଗଣ: ଜଗତ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/111 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/190
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କରଞ୍ଜୀ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ନଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/111 + 21 (8) {&}
===================
08 -vv 8/30
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଭାର୍ଗୀ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ସଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/112 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/110
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଅରାଳୀ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ଜଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/121 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/14
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବିରାଜିକରା
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ୟଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/122 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/246
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ମରୁ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ଭଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/211 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/182
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: କୁଳଚାରୁ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/211 + 21 (8)
===================
08 -vv 8/54
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଚତୁରୀହା
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/211 + 22 (8)
===================
08 -cs 8/86
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ପ୍ରମାଣିକା (ନଗସ୍ୱରୂପିଣୀ)
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ରଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/212 + 12 (8)
ଉଦାହରଣ:
01
नमामि भक्तवत्सलं
कृपालुशीलकोमलम्।
भजामि ते पदाम्बुजम्
अकामिनां स्वधामदम्॥
===================
08 -vv 8/150
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଅମାନିକା
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ରଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/212 + 21
===================
08 -vv 8/22
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଯଶସ୍କରୀ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ରଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/212 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/230
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଅକତନୁ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ତଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/221 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/38
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ବିତାନମୁକ୍ତ (ବାରିଶାଳା)
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ତଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/221 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/198
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଆଖୋଟକୀ
गण/ଗଣ: ଜଗଣ ମଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 121/222 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/250
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଚୟନ
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/111 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/26
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମନୋଳା
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ସଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/112 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/202
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବାତୁଳି
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ୟଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/122 + 11 (8)
यति/ଯତି:
===================
08 -vv 8/74
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବିହାବା
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ୟଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/122 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/10
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଭୂମଧାରୀ (ଶୁଦ୍ଧଗା)
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ୟଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/122 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/210
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଭାଷା ସମ୍ଭାଷା, ସମ୍ଭାସା)
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ରଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/212 + 11 (8)
===================
08 -cs 8/146
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ସଚନ୍ଦ୍ରାଭା
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ରଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/212 + 21 (8)
===================
08 -vv 8/18
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କୁଳାଧାରୀ
गण/ଗଣ: ୟଗଣ ରଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/212 + 22 (8)
===================

08 -vv 8/34
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ପାରାନ୍ତଚାରୀ
गण/ଗଣ: ଯଗଣ ତଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/221 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/2
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଅନିର୍ଭାର
गण/ଗଣ: ଯଗଣ ମଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 122/222 + 22 (8)
===================
===================
===================
===================
===================
===================
===================
08 -vv 8/255
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବେଣି (ବେଷି)
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/111 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/127
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଅରି
गण/ଗଣ: ଭଘଣ ନଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/111 + 12 (8) {&}
===================
08 -vv 8/47
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କୃଷ୍ଣଗତିକା
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ଜଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/121 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/15
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବାତ୍ୟା
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ୟଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/122 + 22 (8)
===================
08 cs /55
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଚିତ୍ରପଦା
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/211 + 22 (8)
===================
08 -cp 8/xxxxxx
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବିପୁଳା -212
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ରଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 211/212 + 11 (8)
===================
08-prk/87
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ନାଗରକ
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ରଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/212+12
===================
08 -cs 8/103
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମାଣବକାକ୍ରୀଡିତକ/ମାଣବକ
(ମାଣବକକ୍ରୀଡ -vv)
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ତଗଣ + ଲଗୁ 103
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/2••21 + 12 (8)
यति/ଯତି: 4, 4
ଉଦାହରଣ:
आदिगतं तुर्यगतं
पञ्चमकं चान्त्यगतम् ।
स्याद्गुरु चेत्तत्कथितं
माणवकाक्रीडमिदम् ।।
==============
08 -vv 8/103
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମାଣବକ (ମାଣବକକ୍ରୀଡା)
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ତଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/221 + 12 (8) {&}
===================
08 -vv 8/199
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ପଞ୍ଜରୀ
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ମଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/222 + 11 (8)
==============
08-prk/27
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଗାଥ
गण/ଗଣ: ରଗଣ ସଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/112+22
===================
08 -cp 8/171
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମଲ୍ଲିକା (ସମାନିକା -vv)
(ମଦନମଲ୍ଲିକା - prk)
गण/ଗଣ: ରଗଣ ଜଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 212/121 + 21 (8)
===================
08 -cs 8/75
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଲତା
गण/ଗଣ: ରଗଣ ଯଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/122 + 12 (8)
===================
08 -vp /243
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ହର୍ଷିତାକ୍ଷା
गण/ଗଣ: ରଗଣ ଭଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 212/211 + 11
===================
08 -vv 8/115
समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କୁରୁଚରୀ
गण/ଗଣ: ରଗଣ ଭଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/211 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/83
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ହେମରୂପ
गण/ଗଣ: ରଗଣ ରଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/212 + 12 (8)
===================
08 -cp 8/147
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଲକ୍ଷ୍ମୀ
गण/ଗଣ: ରଗଣ ରଗଣ + ଗୁଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 212/212 + 21 (8)
===================
08 -cs 8/19
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ପଦ୍ମମାଳା
गण/ଗଣ: ରଗଣ ରଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/212 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/253
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ନିନ୍ଧୁକ୍
गण/ଗଣ: ତଗଣ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/111 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/61
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ସନ୍ଧ୍ୟା
गण/ଗଣ: ତଗଣ ନଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/111 + 22 (8) {&}
===================
08 -vv 8/7
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଇନ୍ଦ୍ରଫଳା (ଇନ୍ଦ୍ରବଳା)
गण/ଗଣ: ଭଗଣ ମଗଣ + ଗୁଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:211/222 + 22 (8)
===================
08 -vv 8/251
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: କୁଶକ
गण/ଗଣ: ରଗଣ ନଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/111 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/235
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଆଖେଟ
गण/ଗଣ: ରଗଣ ଜଗଣ + ଲଲ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/121 + 11 (8)
===================
08 -vv 8/107
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ଶ୍ରଦ୍ଧରା (ଉଦ୍ଧରା)
गण/ଗଣ: ରଘଭ ଜଗଣ + ଲଗୁ
वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/121 + 12 (8)
===================
08 -vv 8/43
समच्छन्द/ସମଚ୍ଛନ୍ଦ: ସିଂହଲେଖା

गण/ଗଣ: ରଗଣ ଜଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/121 + 22 (8)

===================

08 -vv 8/11

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମୌଳିମାଳିକା

गण/ଗଣ: ରଗଣ ୟଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/122 + 22 (8)

===================

08 -vv 8/147

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଲକ୍ଷ୍ମୀ

गण/ଗଣ: ରଗଣ ରଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:212/212 + 21 (8)

===================

08 -vv 8/125

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଈଡା

ଗଣ: ତଗଣ ନଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/111 + 12 (8)

===================

08 -vv 8/109

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବିଦ୍ୟା (ଉଦୟା)

ଗଣ: ତଗଣ ଜଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/121 + 12 (8)

===================

08 -vv 8/45

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ସାରାବନଦା

गण/ଗଣ: ତଗଣ ଜଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/121 + 22 (8)

===================

08 -cp 8/205

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ରାମା

गण/ଗଣ: ତଗଣ ୟଗଣ + ଲଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 221/122 + 11 (8)

===================

08 -vv 8/181

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଅରବିନ୍ଦ

गण/ଗଣ: ତଘଣ ଭଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/211 + 21 (8)

===================

08 -cp 8/85

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ନରାଚିକା

गण/ଗଣ: ତଗଣ ରଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 221/212 + 12 (8)

===================

08 -vv 8/165

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କିଷ୍କୁ

गण/ଗଣ: ତଗଣ ତଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/221 + 21 (8)

===================

08 -vv 8/37

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: କରାଲୀ

गण/ଗଣ: ତଗଣ ତଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/221 + 22 (8)

====================

08 -cs /133

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ

गण/ଗଣ: ତଗଣ ମଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:221/222 +21 (8)

====================

08 -vv 8/121

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଶିଖୃଲିଖୃତା

गण/ଗଣ: ମଗଣ ନଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/111 + 12 (8)

====================

08 -cs 8/57

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ହଂସରୁତ

गण/ଗଣ: ମଗଣ ନଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/111 + 22 (8)

====================

08 -vv 8/105

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ହଠିନୀ

गण/ଗଣ: ମଗଣ ଜଗଣ + ଲଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/121 + 12 (8)

====================

08 -vv 8/201

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ମନ୍ଥରି

गण/ଗଣ: ମଗଣ ୟଗତ + ଲଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/122 + 11 (8)

यति/ଯତି:

====================

08 -cp 8/137

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବାପୀ

गण/ଗଣ: ମଗଣ ୟଗଣ + ଗୁଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ: 222/1••22 + 21 (8)

====================

08 -vv 8/241

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ଅତିଜନି

गण/ଗଣ: ମଗଣ ଭଗଣ + ଲଲ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/211 + 11 (8)

====================

08 -vv 8/49

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ପ୍ରତିସୀରା

गण/ଗଣ: ମଗଣ ଭଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/211 + 22 (8)

====================

08 -vv 8/1

समच्छन्द/ସମଛନ୍ଦ: ବିଦ୍ୟୁନ୍ମାଲା

गण/ଗଣ: ମଗଣ ମଗଣ + ଗୁଗୁ

वर्ण/ବର୍ଣ୍ଣ:222/2••22 + 22 (8) {&}

यति/ଯତି: 4, 4 (cp)

ଉଦାହରଣ:

विद्युन्मालालोलान् भोगान्
मुक्त्वा मुक्तौ यत्नं कुर्यात् ।
ध्यानोत्पन्नं नि:सामान्यं
सौख्यं भोक्तुं यद्याकाङ्क्षेत् ।।

==================